

UMEÅ UNIVERSITET

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2023

**Samhällsvetenskapliga
fakulteten**

Innehåll

1. Inledning	2
2. Nyckeltal – Samhällsvetenskapliga fakulteten 2019 – 2023.....	3
3. Allmänt om fakulteten.....	4
3.1 Översikt/organisation.....	4
3.2 Fakultetsnämndsbeslut	7
4. Forskning.....	9
4.1 Fakultetens forskningskommitté.....	9
4.2 Externa medel/finansiering.....	10
4.3 Vetenskaplig publicering	12
4.4 Samverkan inom forskning	12
5. Utbildning på forskarnivå	14
5.1 Antagning, aktiva och examina	14
5.2 Samverkan inom forskarutbildning.....	17
5.3 Forskarutbildningsämnen och kvalitetsarbete	17
6. Grundutbildning.....	19
6.1 Studeranderekrytering, söktryck m.m.....	19
6.2 Utbildningsvolym, genomströmning och distributionsformer	20
6.3 Externfinansierad utbildning	28
6.4 Pedagogisk meritering och pedagogiska pristagare.....	29
6.5 Kvalitetsarbete.....	30
6.6 Internationalisering.....	31
6.7 Kunskapsveckan.....	32
7. Personal och kompetensförsörjning	33
7.1 Antal anställda m.m.	33
7.2 Kompetensförsörjning.....	36
7.3 Kompetensutveckling	37
7.4 Arbetsmiljö och lika villkor.....	38
8. Ekonomi	39
8.1 Ekonomisk sammanfattning	39
9. Riskanalys.....	47
10. Övrigt	49
10.1 Lokaler	49
10.2 Kommunikationsarbetet.....	50
10.2 Externa remisser	51

1. Inledning

Samspelet mellan människor, organisationer eller nationer, och hur vi förstår samhället utifrån dessa samspel, är utgångspunkten för samhällsvetenskaplig utbildning och forskning. Genom analyser av samspelet i samhället, där exempelvis aktuella händelser i vår geografiska närhet, som den expansiva industriella utvecklingen i norra Sverige, eller i vår omvärld, med krig i Gaza och Ukraina, klimatförändringar och ökad fattigdom, har betydelse, kan vi med hjälp av bland annat ekonomiska, sociala, organisatoriska, pedagogiska, psykologiska eller juridiska perspektiv, lära oss om och bidra till utveckling av såväl samtid som framtid.

Det är därför extra glädjande att den samhällsvetenskapliga forskningen är fortsatt stark vid fakulteten. Under år 2023 erhöll flera forskare vid fakulteten betydande externa anslag för forskning från exempelvis Vetenskapsrådet, Forte och FORMAS. Projekt som avser att studera bland annat postdigital propaganda, civilsamhällets roll i skapandet av trygga offentliga rum, fjärrundervisning i svensk skola, samt samarbetet mellan Försäkringskassan och arbetsgivare.

God forskning blir bättre i livaktiga, utmanande och tillåtande forskningsmiljöer, med aktiva och närvarande lärare, forskare och doktorander. Under år 2023 antogs 30 doktorander (22 kvinnor och 8 män) till forskarutbildningen, relativt jämnt fördelade mellan fakultetens forskarutbildningsämnen, men med ojämn könsfördelning. Det innebär att andelen män nu uppgår till 34 % av det totala antalet aktiva doktorander. Det avspeglar också den könsfördelning som finns på grundutbildningen, där andelen män uppgår till 35 % på grund- och avancerad nivå. Andelen män och kvinnor varierar mellan utbildningsämnena, där det exempelvis återfinns fler män i utbildningar inom ekonomiområdet och fler kvinnor inom det utbildningsvetenskapliga området.

Den något ojämna fördelningen mellan kvinnor och män återfinns även till viss del mellan grupper av fakultetens anställda. År 2023 uppgick antalet anställda till 1004 personer, varav drygt 58 % kvinnor. Det är betydligt fler kvinnor som är anställda som universitetsadjunkter och inom olika administrativa anställningar, medan männen fortfarande dominerar inom tekniska anställningar och professorsanställningarna. Jämställdhet och lika villkor är således en fortsatt prioriterad fråga, och den samhällsvetenskapliga fakulteten har därför under år 2023 bland annat förstärkt stödet till de institutioner och enheter som så önskat, genom konkret och praktisk handledning och processtöd.

Verksamheten inom fakulteten har under året varit intensiv, och i många avseenden framgångsrik, och som dekan för den samhällsvetenskapliga fakulteten är det en förmån att, tillsammans med alla medarbetare och studenter, få vara delaktig i fakultetens utveckling.

Ruth Mannelqvist
Dekan

2. Nyckeltal – Samhällsvetenskapliga fakulteten

2019 – 2023

(Källa: Fokus Nyckeltal)

	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023
Ekonomi					
Intäkter totalt (tkr)	1 066 587	1 114 362	1 141 210	1 204 469	1 211 064
Varav utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr, vh 10-13)	594 034	634 204	664 788	695 500	690 714
- varav andel anslag (%) vh 10-11	76%	75%	76%	75%	73%
- varav andel externa intäkter (%) vh 12-13	24%	25%	24%	25%	27%
Varav forskning och utbildning på forskarnivå (tkr, vh 20-23)	472 553	480 158	476 422	508 969	520 350
- varav andel anslag (%) vh 20-21	46%	49%	54%	51%	51%
- varav andel externa intäkter (%) vh 22-23	54%	51%	46%	49%	49%
Kostnader totalt (tkr)	-1 052 944	-1 058 617	-1 105 318	-1 197 741	-1 235 887
- varav andel löne- och övriga personalkostnader (%)	59%	60%	61%	60%	61%
- varav andel lokalkostnader (%)	11%	12%	12%	11%	11%
- varav andel driftskostnader (%)	16%	14%	13%	15%	14%
- varav andel övriga kostnader (%)	13%	14%	14%	14%	14%
Balanserade medel (tkr, summan av myndighetskapital och ej förbrukade projektmedel)	317 817	402 671	495 414	492 680	446 389
Myndighetskapital (tkr)	149 634	205 379	241 266	244 405	218 720
- Varav årets kapitalförändring	13 643	55 745	35 892	6 728	-24 823
- Varav balanserat kapital	135 991	149 634	205 373	237 677	243 543
Myndighetskapital/Kostnader (%)	14%	19%	22%	20%	18%
Ej förbrukade projektmedel (tkr)	168 183	197 292	254 148	248 275	227 669
Andel extern finansiering (%)	38%	38%	36%	39%	40%
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå					
Antal helårsstudenter	7 615	7 910	8 084	7 804	7 733
- varav Lärarhögskolan	12%	12%	13%	12%	12%
- varav andel kvinnor (%)	62,3%	62,8%	63,7%	63,3%	64,3%
- varav andel män (%)	37,7%	37,2%	36,3%	36,7%	35,7%
- varav andel program (%)	73%	72%	73%	75%	76%
- varav andel avancerad nivå (%)		20%	21%	21%	21%
- varav andel distans/nät (%)	27%	27%	28%	30%	32%
Antal helårsprestationer	6 420	6 707	6 935	6 572	6 580
Antal studieavgiftsskyldiga studenter (hstk)	69	75	87	98	118
Antal inresande utbytesstudenter (hstk)	152	118	140	159	133
Antal utresande utbytesstudenter (hstk)	115	57	66	103	98
Prestationsgrad (%)	84%	84%	84%	84%	84%
Forskning och utbildning på forskarnivå					
Antal nyantagna doktorander	16	35	35	35	30
- varav andel kvinnor (%)	44%	66%	57%	71%	73%
- varav andel män (%)	56%	34%	43%	29%	27%
Antal aktiva doktorander		132	166	183	184
- varav andel kvinnor (%)		55%	57%	61%	66%
- varav andel män (%)		45%	43%	39%	34%
Antal doktorsexamina	26	27	23	13	17
- varav andel kvinnor (%)	50%	48%	39%	54%	59%
- varav andel män (%)	50%	52%	61%	46%	41%
Antal licentiatexamina	3	2			
- varav andel kvinnor (%)	33%	50%			
- varav andel män (%)	67%	50%			
Erhållna forskningsbidrag (tkr)	212 700	231 900	239 700	236 739	237 400
Antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	388	371	357	333	354
Personal					
Antal anställda	919	920	945	978	1 004
Antal anställda (årsarbetskrafter)	785	774	824	858	870
- varav andel kvinnor (%)	56%	58%	59%	58%	58%
- varav andel män (%)	44%	42%	41%	42%	42%
Varav andel lärare/forskare	64%	63%	63%	61%	61%
- varav andel kvinnor (%)	52%	54%	55%	53%	54%
- varav andel män (%)	48%	46%	45%	47%	46%
Varav andel professorer	9%	9%	9%	8%	9%
- varav andel kvinnor (%)	36%	39%	38%	34%	35%
- varav andel män (%)	64%	61%	62%	66%	65%
Andel disputerade lärare	82%	82%	81%	81%	81%
Antal postdoktorer (anställda och anknutna)	41	41	63	57	58
- varav andel anställda postdoktorer	78%	73%	63%	82%	84%
- varav andel anknutna postdoktorer	22%	27%	37%	18%	16%

3. Allmänt om fakulteten

3.1 Översikt/organisation

Den Samhällsvetenskapliga fakulteten är en av fyra fakulteter vid Umeå universitet. Vid fakulteten finns elva institutioner (inklusive Handelshögskolan vid Umeå universitet). Därutöver finns sex arbetsenheter och två centrum vid fakulteten, där Enheten för polisutbildning vid Umeå universitet bytte namn till Enheten för polisiärt arbete. Det finns även tre verksamheter som är integrerade i institutionerna och de är Umeå centrum för funktionshinderforskning vid Institutionen för socialt arbete, Transportforskningsenheten vid Institutionen för geografi och avdelningen Centrum för skolledarutveckling vid Statsvetenskapliga institutionen.

Institutioner

Institutionen för geografi

Prefekt Emma Lundholm

Handelshögskolan

Rektor/prefekt Sofia Lundberg

Biträdande prefekt företagsekonomi Johan Jansson

Biträdande prefekt nationalekonomi Kenneth Backlund

Biträdande prefekt statistik Anders Lundqvist

Institutionen för informatik

Prefekt Katrin Jonsson

Juridiska institutionen

Prefekt Ulf Vannebäck

Institutionen för kost- och måltidsvetenskap

Prefekt Carita Bengs

Pedagogiska institutionen

Prefekt Simon Wolming t.o.m. 230630

Prefekt Jörgen From fr.o.m. 230701

Institutionen för psykologi

Prefekt Annika Nordlund

Institutionen för socialt arbete

Prefekt Petra Ahnlund

Sociologiska institutionen

Prefekt Jenny-Ann Brodin Danell t.o.m. 230630

Prefekt Ragnar Lundström fr.o.m. 230701

Statsvetenskapliga institutionen

Prefekt Magnus Blomgren

Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap

Prefekt Ewa Rolfman

Arbetsenheter

Centrum för regionalvetenskap vid Umeå universitet (CERUM)

Föreståndare Johan Lundberg

Enheten för demografi och åldrandeforskning (CEDAR)

Föreståndare Lena Karlsson

Enheten för ekonomisk historia

Föreståndare Fredrik Olsson-Spjut

Enheten för Polisutbildning vid Umeå universitet/Enheten för polisiärt arbete

Föreståndare Daniel Skog

Idrottshögskolan vid Umeå universitet

Föreståndare Ulrika Haake

Umeå centrum för genusstudier (UCGS)

Föreståndare Britt-Inger Keisu t.o.m. 230831

Föreståndare Åsa Karlsson-Sjögren fr.o.m. 230901

Centrum

Centrum för miljö- och naturresursekonomi (CERE)

Föreståndare Tommy Lundgren, SLU

Centrum för samhällsvetenskaplig digital forskning vid Umeå universitet (DIGSUM) (vid Institutionen för sociologi)

Föreståndare Simon Lindgren

Fakultetsnämnden är fakultetens högsta beslutande organ och har ansvar för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, forskning samt samverkan inom det samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. Nämnden har en fyraårig mandatperiod och vid halvårsskiftet 2021 tillträdde en ny fakultetsnämnd med mandatperioden 2021-07-01 – 2025-06-30.

Fakultetens verksamhet leds av en dekan. Dekanen är fakultetsnämndens ordförande, men fattar också egna beslut i enlighet med rektors och fakultetsnämndens delegationsordningar. Prodekan är dekanens ställföreträdande och träder in vid dekanens frånvaro.

Perioden 2023-01-01–2023-12-31

Professor Ruth Mannelqvist innehar uppdraget som dekan för den Samhällsvetenskapliga fakulteten och professor Greg Neely har uppdraget som prodekan till och med 2025-06-30. Detsamma gäller universitetslektor Ann-Louise Silfver som innehar dekanens uppdrag att vara vicedekan med särskilt ansvar för frågor rörande utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt lika villkor.

Under 2023 har fakultetsnämnden sammanträtt sju gånger. Sammanträdena har hållits på plats på campus. Dekanen har fattat beslut vid särskilda beslutsmöten var annan vecka (vanligtvis måndagar) under terminstid. Totalt har 22 dekanens beslutsmöten genomförts under 2023 och de inledande fyra mötena var digitala och därefter har mötena genomförts på plats.

Vid fakulteten finns en beredande kommitté för utbildningsfrågor (Utbildningskommittén) med vicedekan som ordförande och en beredande kommitté för frågor rörande utbildning på forskarnivå och forskning (Forskningskommittén) med prodekan som ordförande. Därutöver har fakulteten två anställningskommittéer; en för tillsättning av professurer och prövning av docentansökningar och en för tillsättning av universitetslektorat, anställningar som forskare m.m.

Fakultetsnämnden

Sammansättning under perioden 2023-01-01-2023-12-31:

Dekan

Ruth Mannelqvist, juridik

Prodekan

Greg Neely, psykologi

Ledamöter

Nafsika Alexiadou, tillämpad utbildningsvet.

Rickard Danell, sociologi

Therese Enarsson, juridik fr.o.m. 230101

Malin Eriksson, socialt arbete

Patrik Johansson, statsvetenskap fr.o.m. 230301

Staffan Karp, pedagogik t.o.m. 230228

Extern ledamot

Petter Lundberg, Region Västerbotten

Gruppuppseant

Patrik Johansson, statsvetenskap t.o.m. 230228

Galina Biedenbach, Handelshögskolan

Lina Schelin, Handelshögskolan fr.o.m. 230501

Jonas Burén, kost- och måltidsvet. fr.o.m. 230501

Studeranderepresentanter

Emma Östin, sociologi, doktorand

Joakim Bourdette, Umeå studentkår (fr.o.m. 2022-11)

Vakant

Gruppuppseant för de studerande

Vakant

Utbildningskommittén

Sammanställning under perioden 2023-01-01-2023-12-31

Ordförande

Vicedekan Ann-Louise Silfver, pedagogik

Ledamöter

Dan Frost, Handelshögskolan
Maria Lindfors (t.o.m. 2306), Daniel Nyström (fr.o.m. 2307) pedagogik
Maria Nordin (t.o.m. 2310), Fredrik Sjödin (fr.o.m. 2311) psykologi
Nina Nilsson Rådeström, juridik
Markus Blom Nilsson, socialt arbete
Daniel Larsson (t.o.m. 2306), Ulrika Schmauch (fr.o.m. 2307) sociologi

Gruppsuppleanter

Ulrika H. Westergren, informatik,
Örjan Pettersson, geografi
Ann-Sofi Rönnbäck, statsvetenskap
Pär Segerbrant, tillämpad utbildningsvetenskap
Petra Rydén, kost- och måltidsvetenskap

Adjungerade representanter med närvaro- och yttranderätt

Avd. vid Handelshögskolan som inte representeras genom ledamot/gruppsuppleant: Jessica Fahlén, statistik och Tomas Raattamaa, national-ekonomi

Forskningskommittén

Sammanställning under 2023-01-01-2023-12-31

Ordförande

Greg Neely, psykologi

Ledamöter

Lars-Fredrik Andersson, ekonomisk historia t.o.m. 230430
Anna Baranowska-Rataj, sociologi t.o.m. 230930
Josef Fahlén, pedagogik fr.o.m. 230201
Carina Keskitalo, geografi
Mojgan Padyab, socialt arbete, CEDAR fr.o.m. 231001
Camilla Sandström, statsvetenskap
Tomas Sjögren, Handelshögskolan

Gruppsuppleanter

Josef Fahlén, pedagogik t.o.m. 230131
Mojgan Padyab, socialt arbete, CEDAR t.o.m. 230930
Armando Perez-Cueto, kost- och måltidsvet. fr.o.m. 230401
Linda Rönnberg, tillämpad utbildningsvetenskap

Doktorandrepresentant

Mars Reinhold, psykologi t.o.m. 230831
Maria Podkorytova, geografi fr.o.m. 230901

Anställningskommittén

för tillsättning av professorer och docenter
Sammanställning under 2023-01-01-2023-12-31:

Ordförande

Greg Neely, psykologi

Ledamöter

Maria Bengtsson, Handelshögskolan
Mattias Derlén, juridik
Eva Silfver, pedagogik
Mikael Stattin, sociologi
Mikael Wiberg, informatik

Gruppsuppleanter

Camilla Sandström, statsvetenskap
Xavier de Luna, Handelshögskolan
Anne Grönlund, socialt arbete

Studeranderepresentant (doktorand)

Simon Skog, pedagogik

för tillsättning av universitetslektorat m.m. Sammanställning under 2023-01-01-2023-12-31:

Ordförande

Ann-Louise Silfver, pedagogik

Ledamöter

Linus Holm, psykologi
Staffan Ingmanson, juridik
Sofia Isberg, Handelshögskolan
Camilla Hällgren, tillämpad utbildningsvetenskap
Lennart Sauer, socialt arbete

Gruppsuppleanter

Erik Domellöf, psykologi
Cecilia Stenling, pedagogik
Jonatan Svanlund, ekonomisk historia

Studeranderepresentant (doktorand)

Maria Hillörn, socialt arbete

3.2 Fakultetsnämndsbeslut

Under 2023 har Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden fattat bland annat följande beslut:

Utbildning

Fakultetsnämnden har

- fastställt en revidering av dokumentet Utbildningsutvärdering genom kollegial extern granskning – handlägningsordning vid den samhällsvetenskapliga fakulteten
- tillstyrkt förslag till revidering av examensbeskrivningen för
  - Idrottsvetenskapliga programmet med inriktning mot strategiskt ledarskap och utveckling
  - Systemvetenskapliga programmet med inriktning mot design, interaktion och innovation
  - Kandidatexamen i freds- och konfliktstudier med inriktning mot internationell kris- och konflikthantering.
- fastställt en revidering av utbildningsplanen för
  - Kostvetarprogrammet
  - Samhällsvetarprogrammet
  - Idrottsvetenskapliga programmet med inriktning mot strategiskt ledarskap och utveckling
  - Systemvetenskapliga programmet med inriktning mot design, interaktion och innovation
  - Psykoterapeutprogrammet
- fastställt ett förslag om alternativ fördelning av platser mellan betygs- och provgruppen vid urval till Biblioteks- och informationsvetenskap kandidatprogrammet.
- utsett programsamordnare för
  - Dietistprogrammet (Ethel Kautto)
  - Personalvetarprogrammet (Frida Skog), från och med ht 2023
  - Magisterprogram i psykologi med inriktning mot hälsopsykologi (Camilla Hakelind) från och med ht 2023
  - Psykoterapeutprogrammet (Anna Höglund) fr.o.m. ht 2023.
  - Masterprogram i turism och hållbar utveckling (Cenk Demiroglu) fr.o.m. ht 2023
  - Kandidatprogram för kognitionsvetenskap (Daniel Sörman) fr.o.m. vt 2024
- beslutat att ställa in antagningen till
  - Psykoterapeutprogram vt 2024
- fastställt att den kollegiala granskningen och utvecklingsplanen för utbildning på forskarnivå i sociologi, biblioteksvetenskap, kost- och måltidsvetenskap, nationalekonomi, pedagogik, psykologi och statsvetenskap har utförts enligt Umeå universitets kvalitetssystem för utbildning
- fastställt revidering av den allmänna studieplanen för utbildning på forskarnivå i
  - sociologi
  - biblioteks- och informationsvetenskap

Ekonomi/planering/uppföljning

Fakultetsnämnden har

- fattat beslut om fördelning av tillkommande anslag i budgetpropositionen avseende forskningsanknytning av polisutbildningen.
- fastställt Samhällsvetenskapliga fakultetens bokslut för 2022
- fastställt Samhällsvetenskapliga fakultetens verksamhetsberättelse för 2022
- genomfört en uppföljning av Samhällsvetenskapliga fakultetens verksamhetsplan för 2023-2025
- fastställt Samhällsvetenskapliga fakultetens resursfördelning/budget för 2023

Organisation, beslutsstruktur och delegation

Fakultetsnämnden har

- fastställt en revidering av dokumentet Beredningsorganisation m.m. för institutioner och enheter vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten.
- fastställt en revidering av Samhällsvetenskapliga fakultetens besluts- och delegationsordning

Personal

Fakultetsnämnden har

- fastställt ett förslag till revidering av Anvisningar för ansökan om och bedömning av docentur

Övrigt

Fakultetsnämnden har

- fastställt sammanträdestider för vt 2024 (31 januari, 13 mars, 24 april, 5 juni samt internat 13-14 mars)
- fastställt sammanträdesdatum för ht 2024 (10 september, 30 oktober, 5 december).
- utsett Professor emerita Sharon M. Kolb, University of Wisconsin – Whitewater, USA till Samhällsvetenskapliga fakultetens hedersdoktor 2023

4. Forskning

Här är några av årets händelser som berör fakultetens forskning.

- Den Samhällsvetenskapliga fakultetens forskare beviljades 237 miljoner kronor i extern finansiering från olika forskningsråd och stiftelser under 2023, något mer än 2022 men mindre än rekordåret 2021.
- Vetenskapsrådet beviljade rekordstora anslag till fakultetens forskare under 2023, med totalt 92,5 miljoner kronor. Här ges några exempel med namn på huvudsökanden.
- Sociologiska institutionens forskare hade ett särskilt bra år med många stora anslag. Exempelvis fick från VR Mikael Hjerm 4,6 MKR för projektet "Toleransens natur och konsekvenser" och Mathilda Åkerlund 4,6 MKR för projektet "Män som hatar kvinnor online: En studie av internet som ny arena för mobilisering av organiserat kvinnohat".
- Johanna Overud, UCGS, beviljades av VR 5,3 MKR för projektet "From Women's Preparedness to Everyday Prepping: Gender and National Duties in Times of Crisis 1939-2023". Liselotte Eriksson, UCGS, beviljades av FORTE 4,9 MKR för projektet "Uppväxtvillkorens betydelse för hälsa och livslängd: En longitudinell analys av barn som växte upp i norra Sverige under 1920- och 1930-talen".
- Även FORMAS beviljade anslag till fakultetens forskare, exempelvis Camilla Sandström, Statsvetenskapliga institutionen, 3 MKR till projektet "Evaluating the Effectiveness of Conservation Incentive Payments to Help Achieve Global Biodiversity Framework Targets" och Mattias Vesterberg, USBE-NEK, 2,2 MKR för projektet "Electrification of private transport: prices, policy and equity".
- Fakulteten deltar med två institutioner (Geografi och Psykologi) i universitetets pilotförsök för att utvärdera och utveckla kvaliteten i forskning.
- Fastställt nya riktlinjer för att ansöka om docentur.
- När det gäller medel till nationell eller internationell forskningsinfrastruktur beviljades DemScore anslag från VR, via databasen RepDem.
- Enheten för demografi och åldrandeforskning (CEDAR) firade under året 50 årsjubileum.
- Fakulteten har gjort satsningar för att öka andelen EU-medel till forskning.

4.1 Fakultetens forskningskommitté

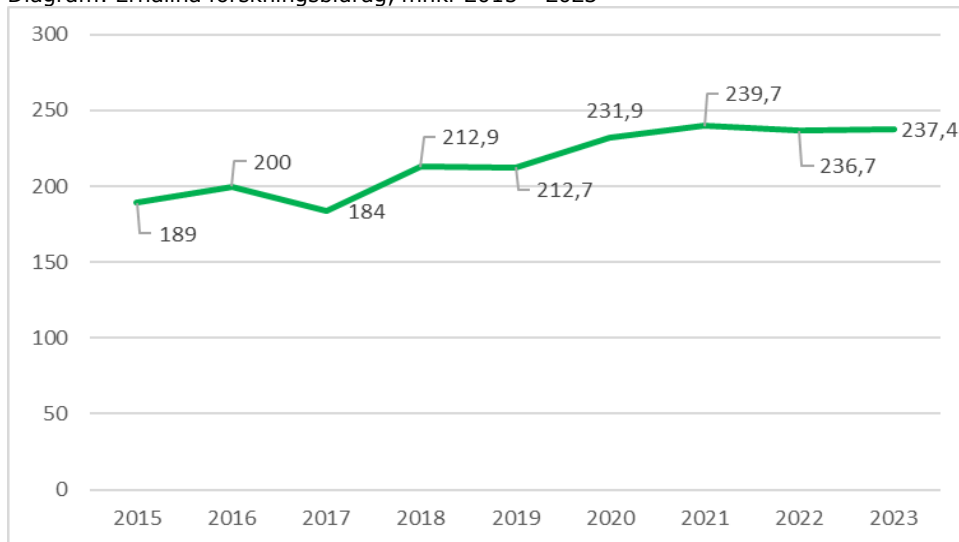
Fakultetens forskningskommitté har under året sammanträtt vid fem tillfällen. Här följer några ärenden rörande forskning och forskarutbildning som initierats av och/eller behandlats av forskningskommittén under 2023:

- Granskat och nominerat totalt 11 ansökningar till Wallenbergs projektbidrag.
- Nominerat kandidater till *Pro Futura Scientia*.
- Analyserat studentkårsskrivelsens delar om forskarutbildning.
- Analyserat utfallet för externa anslag och publiceringar under 2022.
- Lämnat förslag på reviderade docentanvisningar.
- Behandlat revidering av allmänna studieplaner för sociologi och biblioteksvetenskap.
- Följt upp de löpande utvärderingarna av fakultetens forskarkurser.
- Behandlat rapporter och utvecklingsplaner för fem forskarutbildningsämnenas kollegiala granskning, som skett enligt universitetets kvalitetssystem för utbildning
- Svarat på remisser om bland annat universitetets nya kvalitetssystem för forskning och forskningsfinansieringsutredningen.

4.2 Externa medel/finansiering

De erhållna externa forskningsbidragen minskade med knappt 1 mnkr 2023 jämfört med föregående år. Sedan 2015 har dock de externa forskningsbidragen ökat med drygt 25 procent vilket är glädjande. Det framstår dock som att de externa medlen planat ut de senaste tre åren. Orsakerna bakom detta kommer fakulteten fortsätta att undersöka närmare under kommande år för att se hur fler och starkare forskningsansökningar kan stimuleras och underlättas.

Diagram: Erhållna forskningsbidrag, mnkr 2015 – 2023

De två viktigaste finansörerna är Vetenskapsrådet (VR) och FORTE. Utvecklingen framgår av diagrammet nedan.

Diagram: Erhållna forskningsbidrag per finansör, mnkr 2014 – 2023

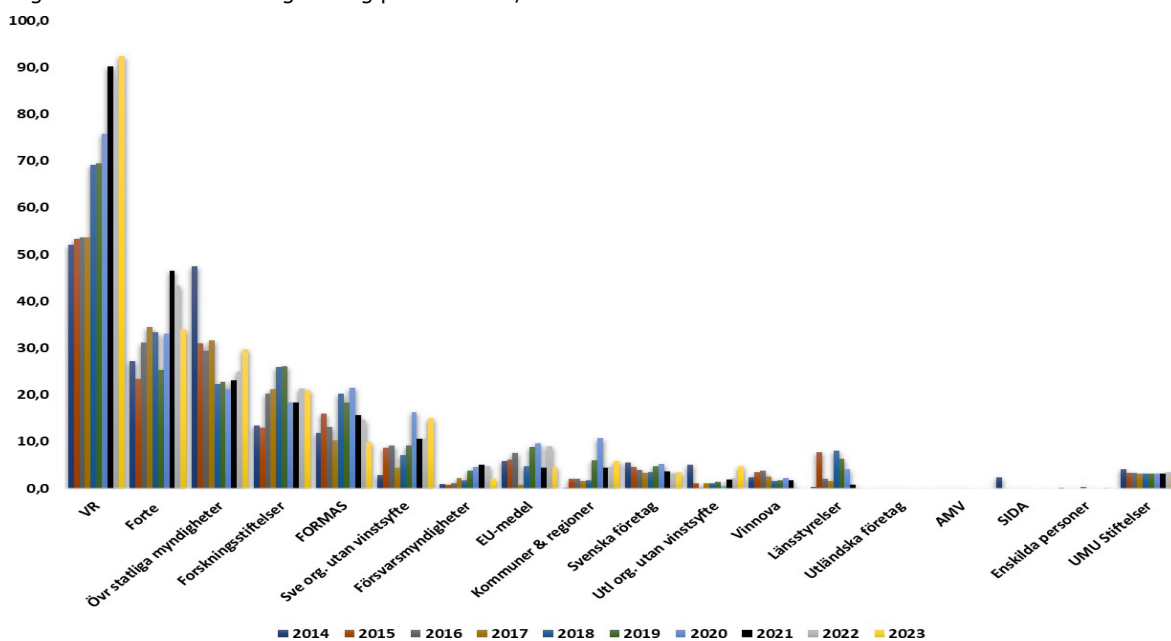
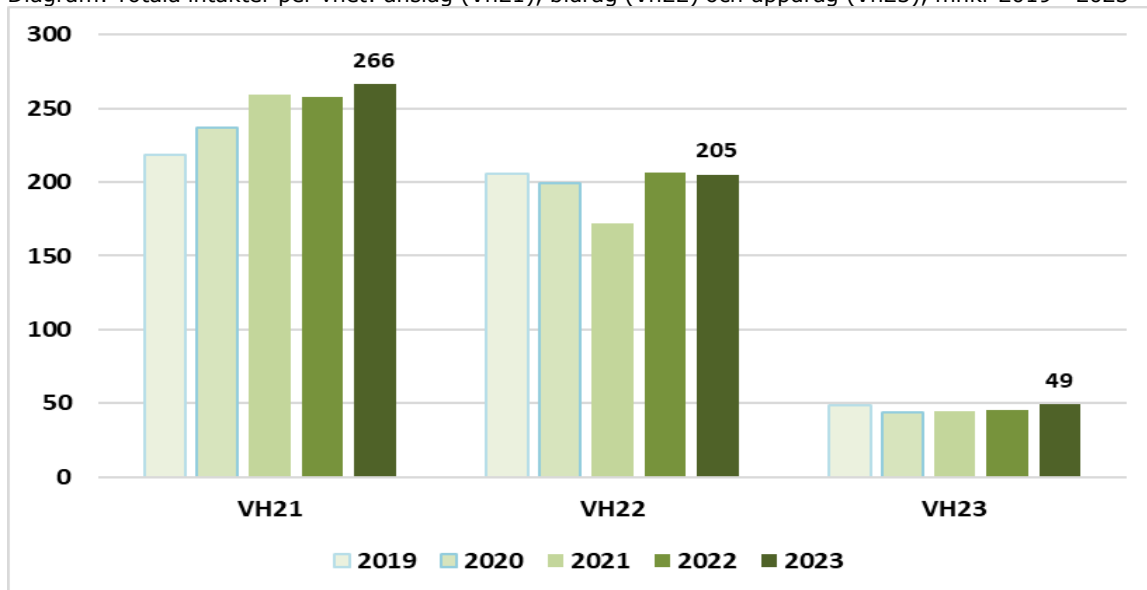

Diagram: Totala intäkter per vhet: anslag (Vh21), bidrag (Vh22) och uppdrag (Vh23), mnkr 2019 - 2023

De totala intäkterna för året gällande anslagsverksamheten ökade med 11 mnkr i jämförelse med 2022. Det är anslagsverksamheten som framför allt står för ökningen. Detta beror på ökat anslag och minskad medfinansiering. Bidragsverksamheten visar en minskning i jämförelse med föregående år med 1 mnkr. Bidragsintäkten är lägre än 2022 eftersom vi rekviderat mindre 2023 på grund av lägre upparbetade driftskostnader. Lönekostnaderna är dock högre om vi jämför med 2022. Uppdragsverksamheten visar på små förändringar om man ser över hela femårsperioden.

Finansieringen (se diagram nedan) på fakultetens institutioner och enheter ser väldigt olika ut både när det gäller hur finansieringen ser ut totalt mellan forskning och utbildning men också graden av externfinansierad forskning. Forskningsfinansieringen vid exempelvis Idrottshögskolan, kost- och måltidsvetenskap, Umeå Centrum för Genusstudier och ekonomisk historia sker i stor utsträckning med hjälp av fasta anslagsmedel, medan forskning vid informatik, CERUM, tillämpad utbildningsvetenskap och Statistik finansieras i stor utsträckning av externa forskningsmedel.

Diagram: Finansiering utbildning – forskning år 2023

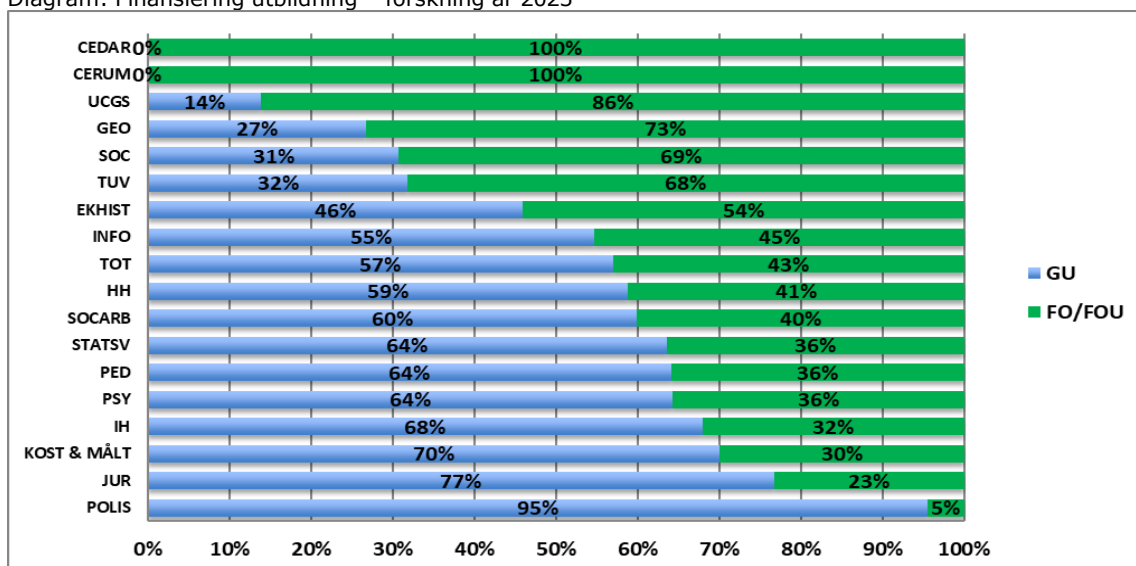
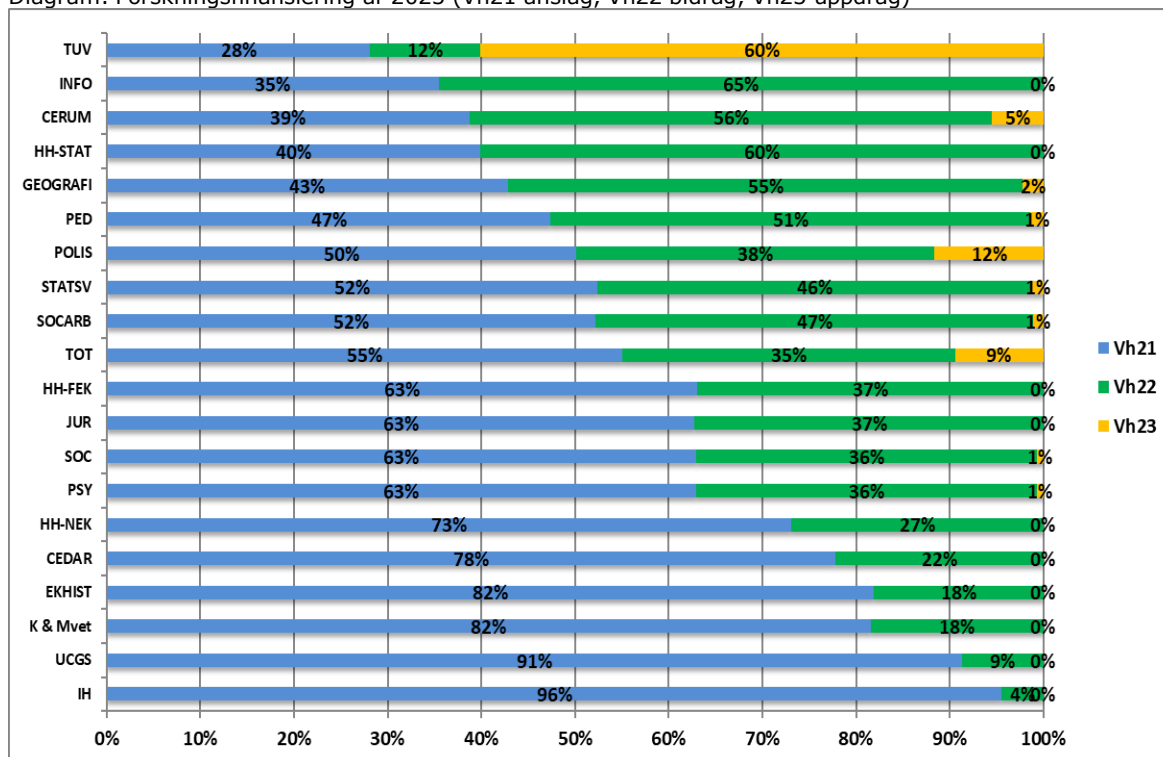

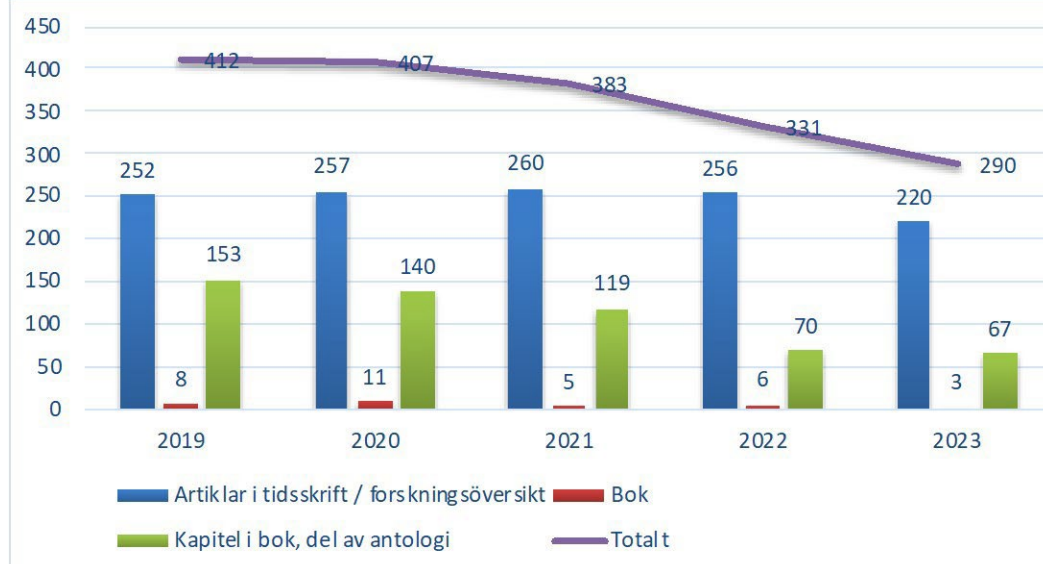
Diagram: Forskningsfinansiering år 2023 (Vh21 anslag, Vh22 bidrag, Vh23 uppdrag)

4.3 Vetenskaplig publicering

I diagrammet på nästa sida redovisas antalet författarfractioner bokförda i Diva för den senaste femårsperioden. Siffran för 2023 kan vara för låg på grund av att institutionerna inte har lagt in alla publikationer innan årsskiftet. Det totala antalet författarfractioner kan ha minskat något de senaste åren, särskilt kapitel i bok, med reservationen att det som sagt fortfarande kan tillkomma publikationer för 2023.

Diagram: Summa av författarfractioner för Samhällsvetenskaplig fakultet perioden 2019 - 2023. Baserat på uttag från DIVA i januari 2024. Siffrorna för 2023 är ej kompletta. Siffrorna för perioden 2019 - 2022 har uppdaterats sedan årsredovisningen 2023 på grund av eftersläpning vid registrering av publikationer från år 2019 - 2022 samt kvalitetssäkringsarbete och externa importörer utförd av bibliotekets personal.

4.4 Samverkan inom forskning

Förutom den samverkan som sker i institutionernas dagliga verksamhet genom forskning och forskarutbildning har ett fördjupat samarbete inletts med enheten för forskningsstöd och samverkan för att ytterligare stärka samverkansinslagen. Informationskanalerna har förbättrats och flera nya aktiviteter för att stärka samverkansinslag i forskningsansökningarna har genomförts.

Future Faculty – Mentorsprogram för forskare

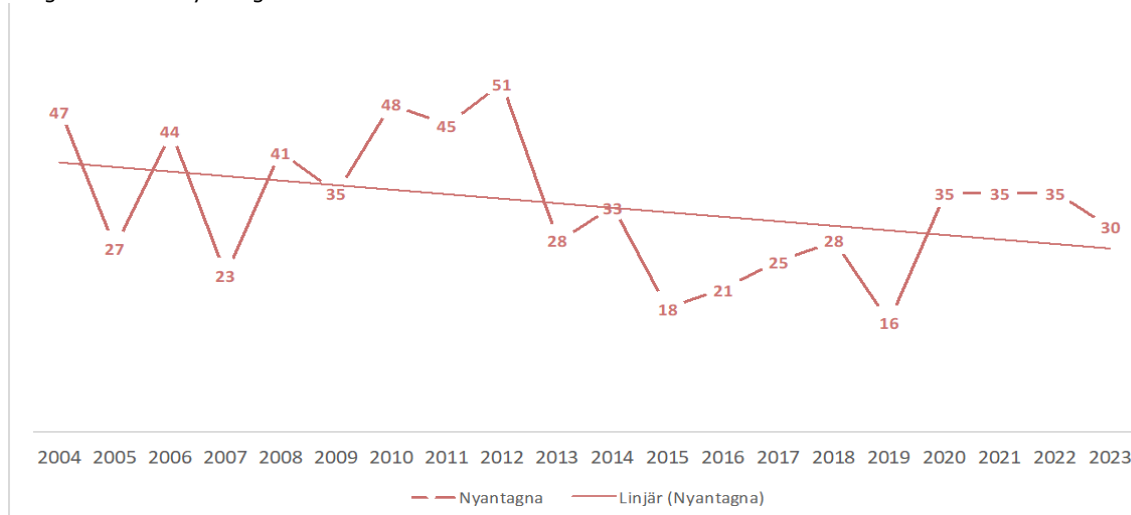
Future Faculty är ett nätverk vid den samhällsvetenskapliga och den humanistiska fakulteten vars uppgift är att stödja forskare som befinner sig på ett tidigt stadium i sin karriär. En av de pågående huvudaktiviteterna inom Future Faculty är mentorsprogrammet för forskare som befinner sig på ett tidigt stadium i sin karriär. Syftet med mentorsprogrammet är att koppla ihop tidiga karriärforskare med en senior forskare som ska fungera som mentor. Karriärplanering, prioritering mellan aktiviteter och hur man kan tänka på rörlighet och nätverk för att uppnå karriärmål är exempel på diskussionsämnen som tagits upp vid mentorsträffarna. Future Faculty arrangerade under året ett seminarium om hur man blir docent samt ett seminarium kring medförfattarskap.

5. Utbildning på forskarnivå

5.1 Antagning, aktiva och examina

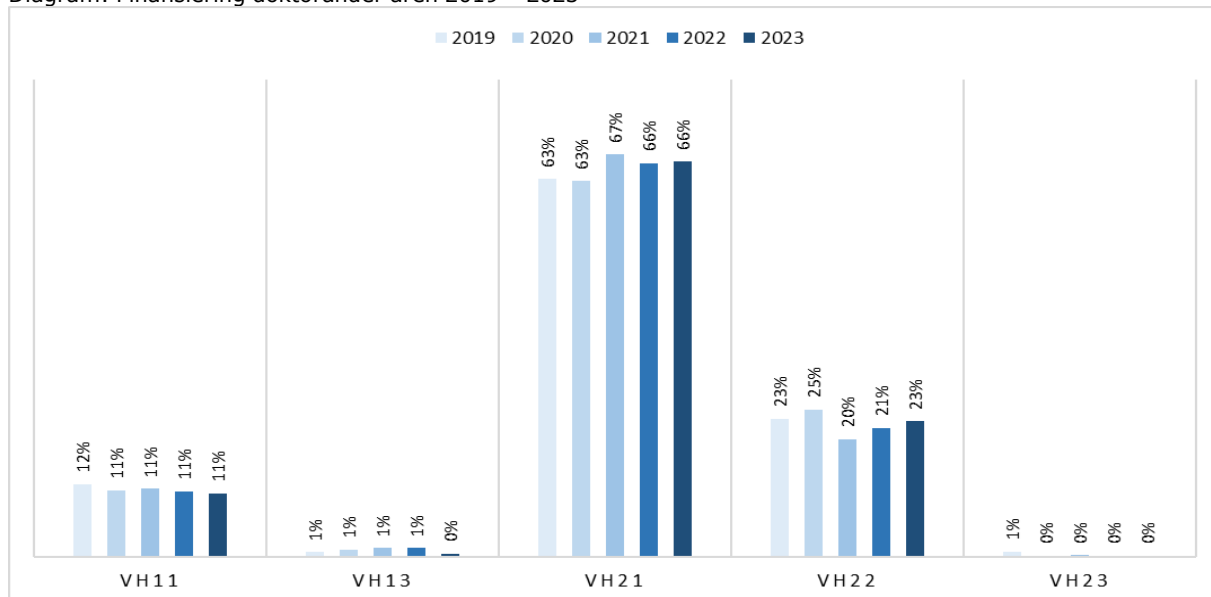
Under de fyra senaste åren har totalt 135 doktorander antagits till fakultetens forskarutbildning, vilket är glädjande med tanke på den nedgång fakulteten hade år 2019 då endast 16 antogs. År 2023 antogs 30 doktorander (22 kvinnor och 8 män). Doktoranderna är relativt jämnt spridda mellan fakultetens forskarutbildningsämnen, med antagning till 11 av fakultetens totalt 17 ämnen.

Diagram: Antal nyantagna doktorander för åren 2004 – 2023.

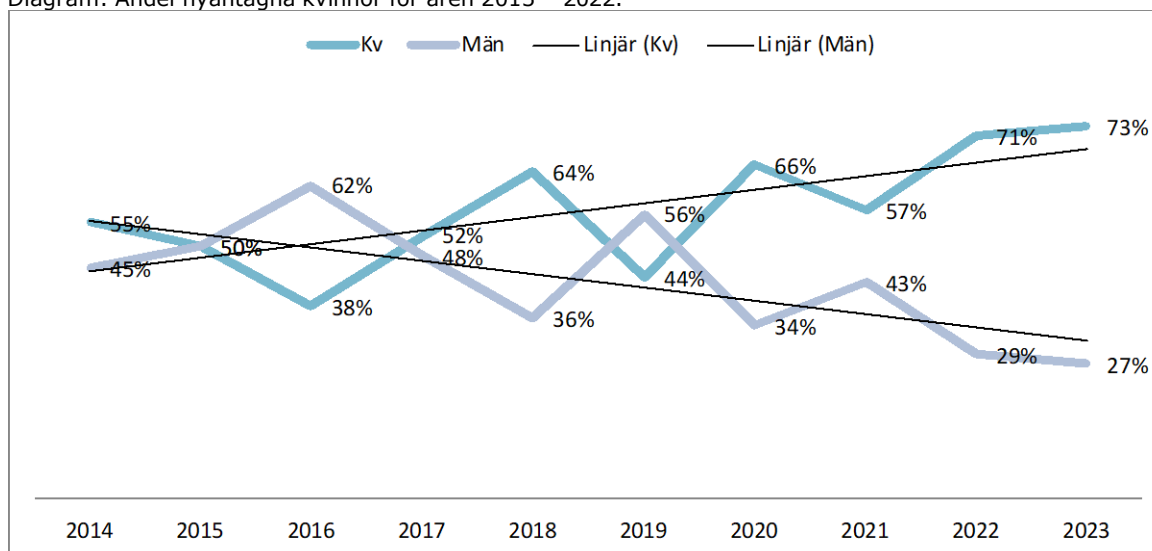
Forskarutbildningen finansieras i huvudsak genom forskningsanslag (66 procent för 2023). Den externa finansieringen stod för 23 procent. Doktoranders undervisning motsvarade 11 procent av en heltidsanställning och finansierades via grundutbildningen.

Diagram: Finansiering doktorander åren 2019 – 2023

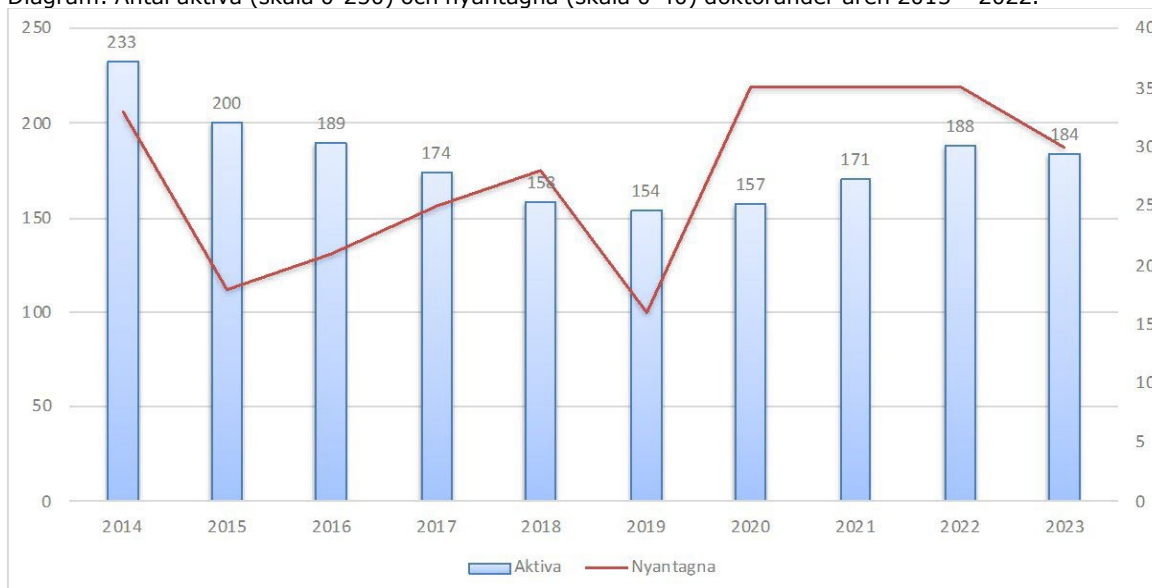
Andelen kvinnor bland de antagna doktoranderna har ökat med 18 procentenheter de senaste 10 åren och år 2023 var andelen 73 procent kvinnor. Denna trend avspeglar den större andelen kvinnor i fakultetens grundutbildning, men kan ha förstärkts av att några institutioner, med relativt större andel kvinnor i grundutbildningen, tagit in många doktorander de senaste åren.

Diagram: Andel nyantagna kvinnor för åren 2013 – 2022.

Antalet *aktiva* doktorander minskade något från 188 till 184 år 2023. Antalet kvinnor ökar dock från 115 till 121 och har så gjort de senaste åren och uppgår till 66 procent av det totala antalet aktiva doktorander (se även ovanstående diagram).

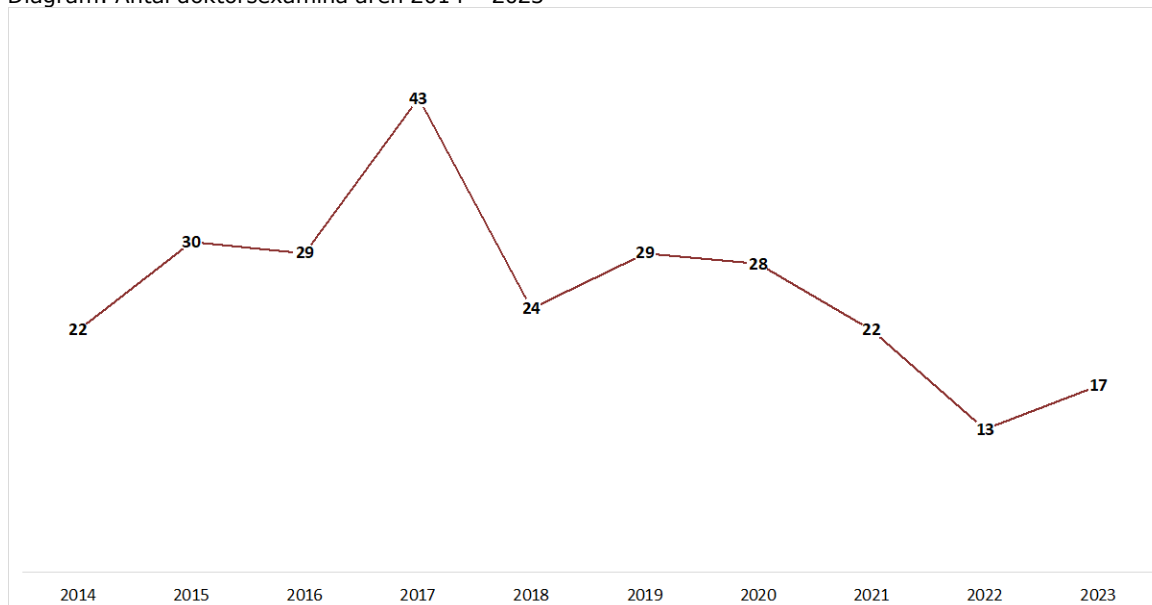
Diagram: Antal aktiva (skala 0-250) och nyantagna (skala 0-40) doktorander åren 2013 – 2022.

Antalet uttagna doktorsexamen uppgick till 17 år 2023 (13 år 2022). Sett ur ett längre tidsperspektiv så har antalet uttagna examina varierat mellan åren men med en sjunkande trend framför allt på grund av att antagningen av nya doktorander minskat sedan 2013 med undantag för år 2017 och från och med 2020. Nedgången torde avbrytas redan om 1 – 2 år då det antagits 135 nya doktorander de fyra senaste åren.

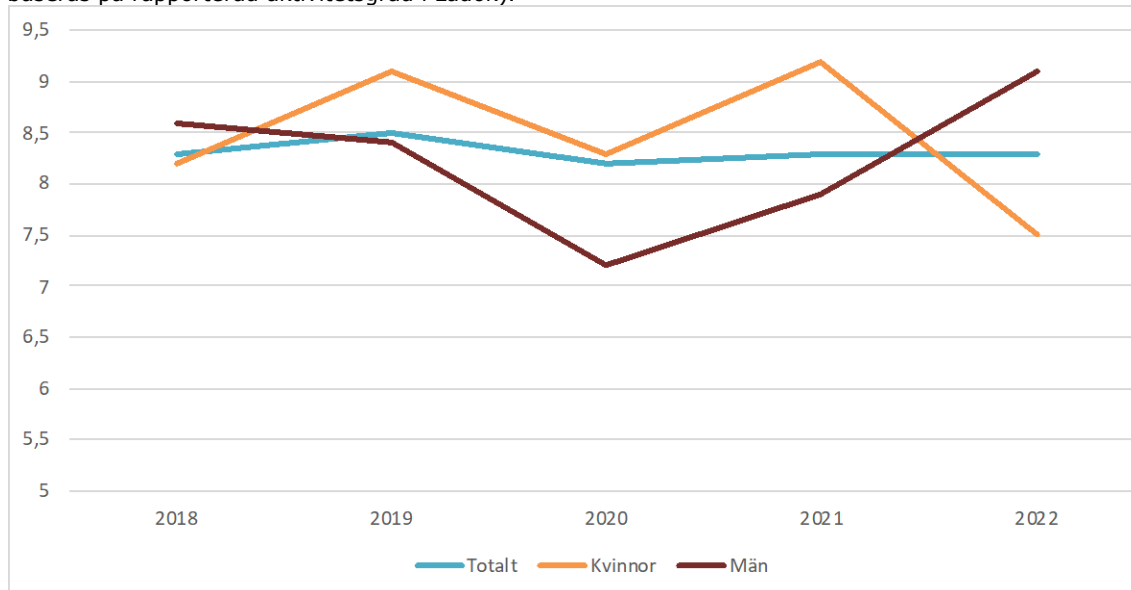

Diagram: Antal doktorsexamina åren 2014 – 2023

Medianstudietiden från antagning till doktorsexamen inom den samhällsvetenskapliga fakulteten är relativt konstant de senaste åren, mellan 8,2 och 8,5 kalenderhalvår, under tidsintervallet 2018 - 2022.

Diagram: Medianstudietiden i antal kalenderhalvår för doktorander (beräkningarna för nettostudietiden baseras på rapporterad aktivitetsgrad i Ladok).

Gemensamma forskarutbildningskurser

Fakulteten har under 2023 administrerat nio fakultetsövergripande forskarkurser (se tabell nedanför). Antalet kursdeltagare har ökat från 99 personer år 2022 till 105 personer år 2023. Kursen *Information retrieval and academic publishing* ges i samarbete med Universitetsbiblioteket, medan övriga kurser ges av lärare vid fakultetens institutioner.

Tabell Antal deltagare i fakultetens institutionsövergripande forskarkurser 2023

Forskarkurs	Antal deltagare 2023 jämfört med (2022)
Vårterminen 2023	
Open Science for the quantitative social sciences, 7,5hp. 50%	6 (6)
Philosophy of science for PhD students in Social Sciences, 7,5 ECTS, 100%	8 (7)
Multivariate Analysis for the Social Sciences, 7,5 ECTS, 50%	13 (5)
Qualitative Research Methods for the Social Sciences with focus on interviews and observations, 7,5 ECTS, 50 %	13 (19)
Höstterminen 2023	
Qualitative research methods for the Social Sciences with focus on Grounded theory and Discourse analysis, 7,5 ECTS	7 (21)
Quantitative Research Methods for the Social Sciences/Statistics for the Social Sciences 7,5 ECTS	11 (21)
Information retrieval and academic publishing, 1,5 ECTS	11 (9)
Etik i samhällsvetenskaplig forskning, 4,5 / 7,5hp	28 (11)
Planning research and writing successful applications, 7,5 ECTS	8 (0)
Totalt antal kursdeltagare från fakulteten	105 (99)

5.2 Samverkan inom forskarutbildning

Samhällsvetenskapliga fakulteten är involverad i universitetets gemensamma företagsforskarskola, som kanske är det mest konkreta sättet att samverka med det omgivande samhället i en forskarutbildning. Flera av fakultetens forskarämnen är representerade i denna forskarskola, som till exempel geografi, företagsekonomi, pedagogik och socialt arbete. Under 2023 var 14 av fakultetens doktorander aktiva i företagsforskarskolan, vilket är ett rekordstort antal.

5.3 Forskarutbildningsämnen och kvalitetsarbete

Följande 17 forskarutbildningsämnen fanns inom den samhällsvetenskapliga fakulteten år 2023. Utvärdering genom extern kollegial granskning av fakultetens samtliga forskarutbildningsämnen slutfördes under 2023, när de fem sista fick sina bedömningar. Samtliga 17 utvärderingar fick överlag positiva omdömen, men har också arbetat fram utvecklingsplaner för att höja kvaliteten ytterligare.

Beteendevetenskapliga mätningar
Biblioteks- och informationsvetenskap
Ekonomisk historia
Företagsekonomi
Genusvetenskap
Informatik
Kost- och måltidsvetenskap
Kulturgeografi
Nationalekonomi

Pedagogik
Pedagogiskt arbete
Psykologi
Rättsvetenskap
Sociologi
Socialt arbete
Statistik
Statsvetenskap

5.4 Disputationer under 2023

Namn	Titel - Avhandling	Forskarutbildningsämne
Disa Helander	Att skapa gränser genom genetik: DNA-testning, familjeåterförening och svensk migrationskontroll	Genusvetenskap
Elin Jonsson	Konstruktioner av den sexuella familjen: Styrning av föräldrablivande i rättslig reglering av assisterad befruktning och juridiskt föräldraskap	Rättsvetenskap
Emma Landby	Familj, funktionsvariation och (im)mobilitet: Att resa med rullstolsburna barn med cerebral pares.	Kulturgeografi

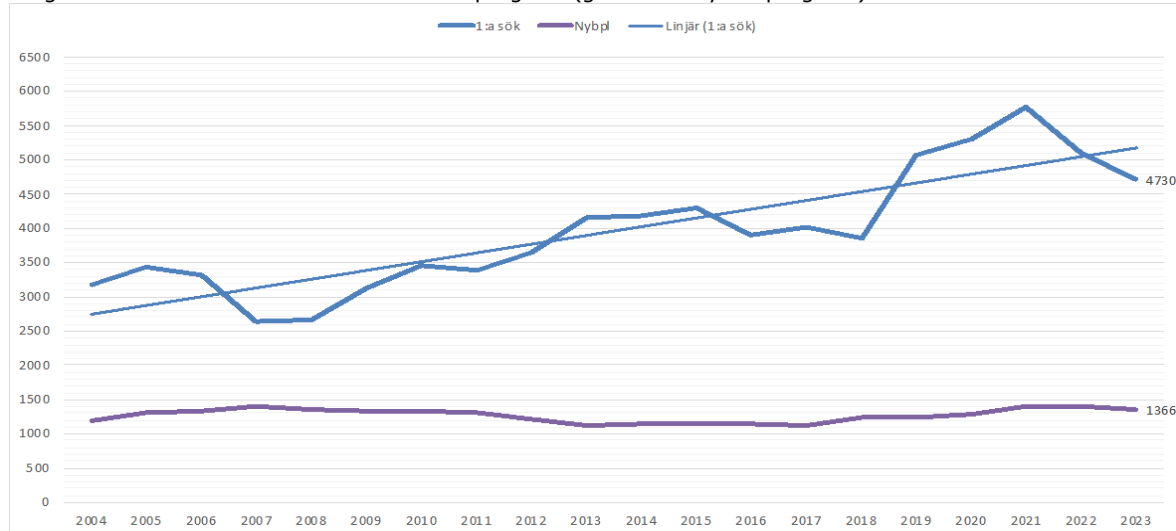
Erik Lundgren	Modellering av regressionsdata från PISA: Inferenser relaterade till motivation och problemlösning	Beteendevetenskapliga mätningar
Frida Bertilsson	TESTBASERAT LÄRANDE OCH INDIVIDUELLA SKILLNADER – utforskande av relationer kring fördelar och användning av testbaserat lärande	Psykologi
Hugo Hedlund	Att Dekonstruera Digital Transformation: Förändringsmekanismer inom Institutionella Logiker	Informatik
John Andersson	Luftföroreningar och demens i ett lågexponerat område – betydelsen av buller, luktsinnet, och APOE-genen	Psykologi
Josef Siljebo	Leda lärande genom digitalisering i svenska skolor – bortom skolledare	Pedagogik
Kirsi Kohlström	Polisers professionella utveckling - Från polisutbildning till sex år i yrket	Pedagogik
Malin Ekesryd Nordström	Särskild begåvning i en förskola och skola för alla	Pedagogik
Peter Bäckström	Empiriska studier av militärtjänstgöring och arbetsmarknaden	Nationalekonomi
Runa Westerlund	Idrottsläraryrket och meningsskapande processer	Pedagogik
Wossenseged Birhande Jemberie	Alkohol och åldrande: en multimetodstudie om heterogenitet och multidimensionalitet	Socialt arbete
Frida Grimm	Ledarskap för lärares lärande - Förste lärare som lärarledare	Pedagogik
Paolo Velásquez	Högre Utbildning och Hur Fördomar Utvecklas	Sociologi

6. Grundutbildning

6.1 Studeranderekrytering, söktryck m.m.

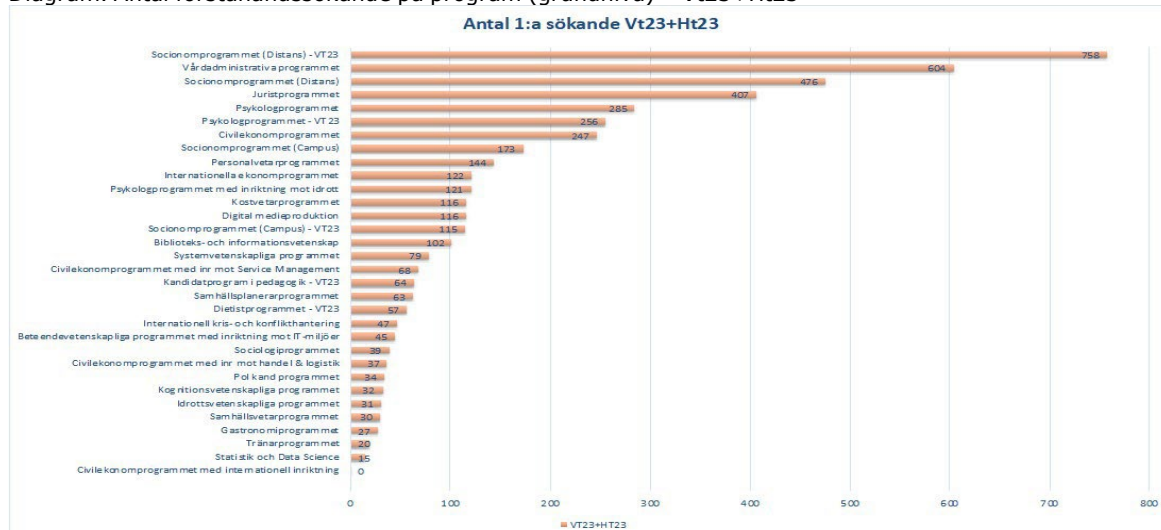
Söktrycket till fakultetens utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå minskade med ca 7 procent i jämförelse med föregående år, trots detta är det totala söktrycket på fakultetens utbildningsprogram fortsatt högt. Året 2023 (vt+ht) hade fakulteten totalt 4 730 (5 084 år 2022) förstahandssökande till 1 366 nybörjarplatser, vilket innebär 3,5 förstahandssökande per utbildningsplats.

Diagram: Antal 1:a sökande till fakultetens program (grundnivå+yrkesprogram) åren 2004 – 2023.

Socionomprogrammet på distans är det program som hade flest förstahandssökande med 758 till 20 platser, därefter det vårdadministrativa programmet med 604 förstahandssökande till 60 platser. Flest förstahandssökande per plats hade socionomprogrammet på distans (23,8) och psykologprogrammet (11,4).

Diagram. Antal förstahandssökande på program (grundnivå) – Vt23+Ht23

Antalet **nybörjare** vid den samhällsvetenskapliga fakulteten uppgick år 2023 till 6 059, vilket är en ökning med 898 individer (+ 17 procent) i jämförelse med år 2022. Andelen kvinnor bland högskolenybörjare uppgår till 70 procent och andelen män till 30 procent år 2023. Andelen kvinnor har ökat med 5 procent de senaste fem åren. har ökat med nio procent det senaste fyra åren, från 65 procent år 2018 till 74 procent år 2022. Majoriteten av de nya studenterna är 25 år eller äldre.

Antalet programnybörjare ökade något i jämförelse med år 2022 (+ 4 procent). Andelen kvinnor uppgick till 61 procent år 2023 (jmf. 55 procent år 2019). Huvuddelen (ca 60 procent) av nybörjarstudenterna på program ingår i den lägsta åldersgruppen, det vill säga under 25 år.

Diagram. Antal högskolenybörjare inom den samhällsvetenskapliga fakulteten under perioden 2019 – 2023.

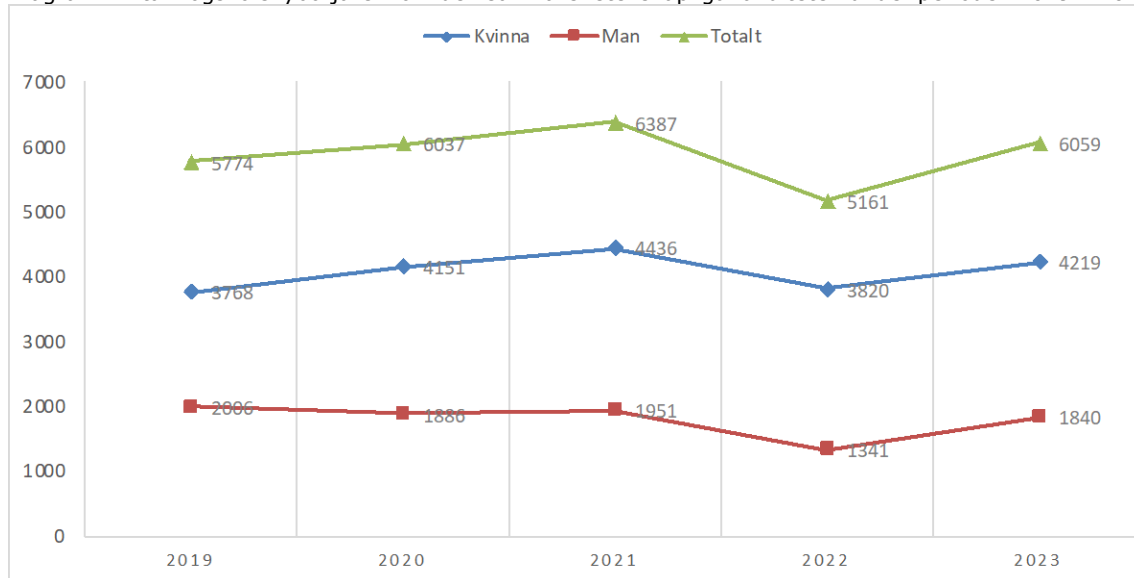
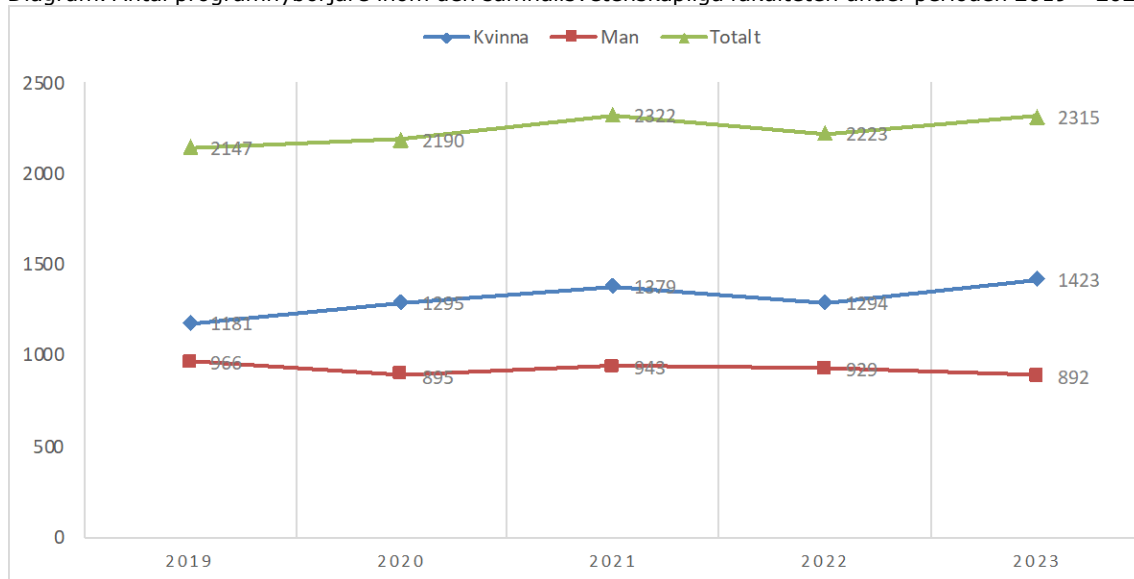

Diagram. Antal programnybörjare inom den samhällsvetenskapliga fakulteten under perioden 2019 – 2023.

6.2 Utbildningsvolym, genomströmning och distributionsformer

Antalet helårsstudenter uppgick år 2023 totalt till 7733 vilket är en minskning med 1 procent i jämförelse med föregående år. Ser man utvecklingen i ett längre tidsperspektiv (10 år) så har antalet ökat med 530 (7,4 procent), varav inom ramen för takbeloppet 1,5 procent och inom uppdragsutbildning 285 helårsstudenter (64 procent).

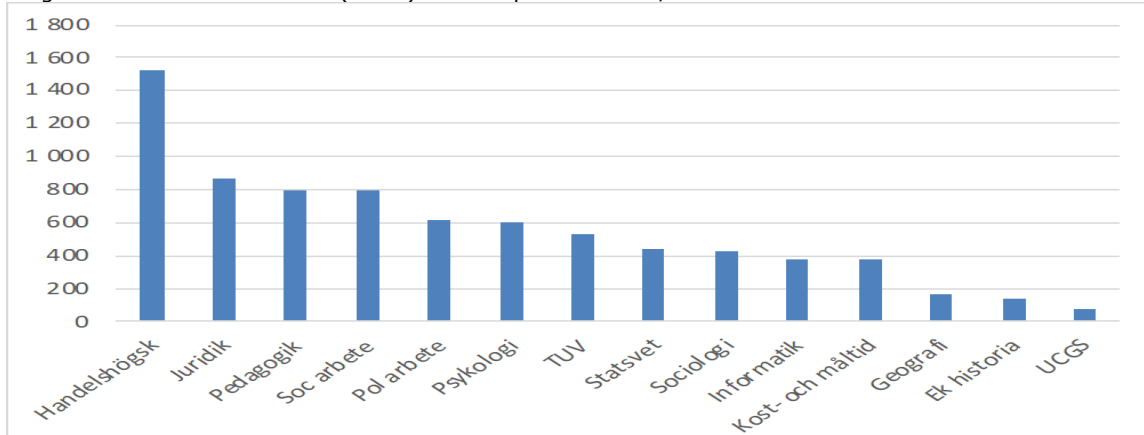
Könsfördelningen bland samtliga studenter inom fakulteten är 64 procent kvinnor och 36 procent män. Prestationsgraden uppgick till totalt till 85 procent år 2023 (Kvinnor: 86 % och Män 85 %).

Tabell: Totalt antal registrerade studenter i utbildning på grund och avancerad nivå under perioden 2014 – 2023 (alla kurs typer) inom den samhällsvetenskapliga fakulteten. Prestationsgraden uttryckt i procent = HSTK/HPRK. Anm. Summering av Ladokregistreringar på institutioner inom den samhällsvetenskapliga fakulteten (inkl. lärarutbildning).

År	Antal registrerade studenter	Antal helårsstudenter (HSTK)				Antal Helårsprestationer (HPRK)	
		Totalt	varav inom takbelopp	avgifts-studenter	uppdrags-utbildning	Prestations-grad	
2014	14 252	7 203	6 713	48	442	6 091	85%
2015	14 354	7 160	6 664	60	436	6 098	85%
2016	14 744	7 188	6 712	47	430	6 064	84%
2017	16 249	7 483	6 830	52	601	6 264	84%
2018	16 156	7 356	6 654	69	632	6 330	86%
2019	16 460	7 618	6 856	70	693	6 501	85%
2020	17 452	7 911	7 134	75	702	6 808	86%
2021	17 989	8 087	7 313	86	688	7 029	87%
2022	16 972	7 805	7 048	98	660	6 625	85%
2023	17 098	7 733	6 814	118	727	6 628	86%
Kvinnor	11 481	4 971	4 494	62	356	4 268	86%
Män	5 617	2 762	2 320	56	370	2 360	85%

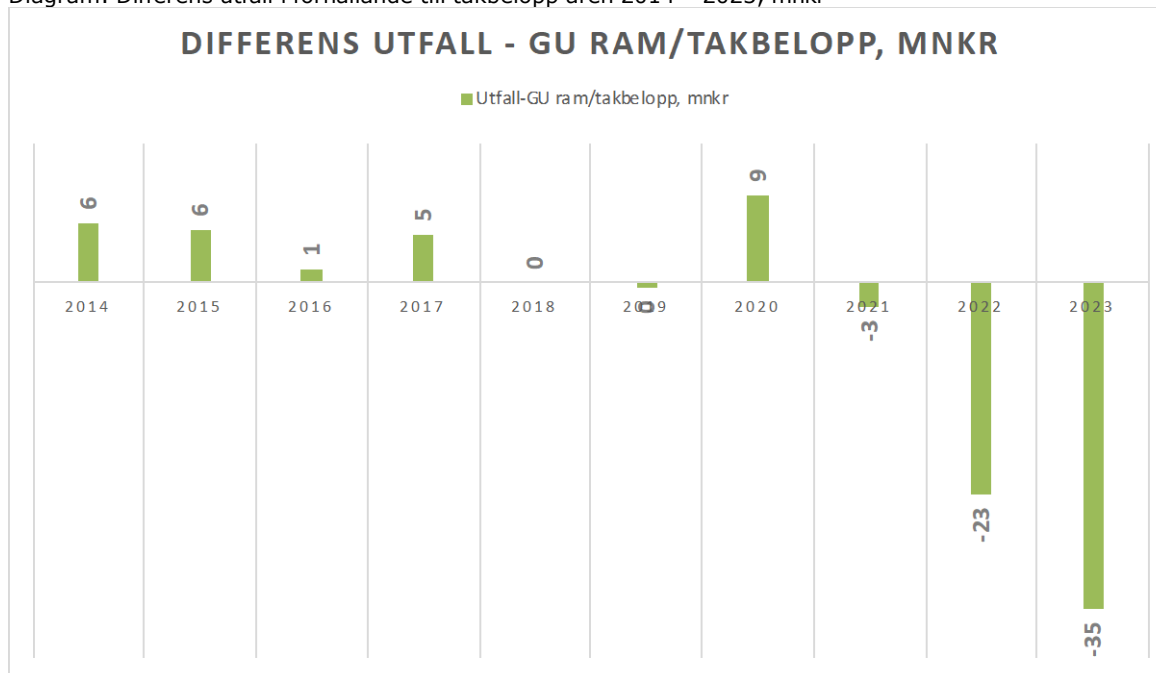
Handelshögskolan står för den största volymen studenter med ca 20 procent av fakultetens registrerade helårsstudenter år 2023. Lärarutbildningsuppdrag utgör huvuddelen i institutionen för tillämpad utbildningsvetenskaps utbildningsuppdrag och även betydande andel av pedagogiks uppdrag. Enheten för polisiärt arbete har sin finansiering och volym studenter i huvudsak via uppdragsutbildning.

Diagram: Antal helårsstudenter (HSTK) år 2023 per institution/enhet

Utbildningsuppdraget/takbeloppet Den samhällsvetenskapliga fakulteten tilldelades år 2023 en grundutbildningsram/takbelopp på totalt 445,3 mnkr, utfallet efter avräkning 2023 uppgick till 410,6 mnkr vilket innebar att fakulteten återbetalat 34,7 mnkr för år 2023. Under perioden 2014 – 2020 har fakulteten i princip fyllt sina utbildningsplatser och därtill uppfyllt det utbildningsuppdrag fakulteten tilldelats. Perioden 2021 – 2023 har däremot fakultetens institutioner inte lyckats uppfylla den tilldelade ramen. En orsak till detta är den utbildningssatsning som regeringen gjorde under pandemin till landets lärosäten där den samhällsvetenskapliga fakulteten tilldelades av universitetsstyrelsen en anslagsökning med ca 35 mnkr mellan året 2020 och år 2021 och som fakulteten ej lyckats uppnå trots satsningar på fler utbildningsplatser på fakultetens utbildningsprogram.

Diagram: Differens utfall i förhållande till takbelopp åren 2014 – 2023, mnkr

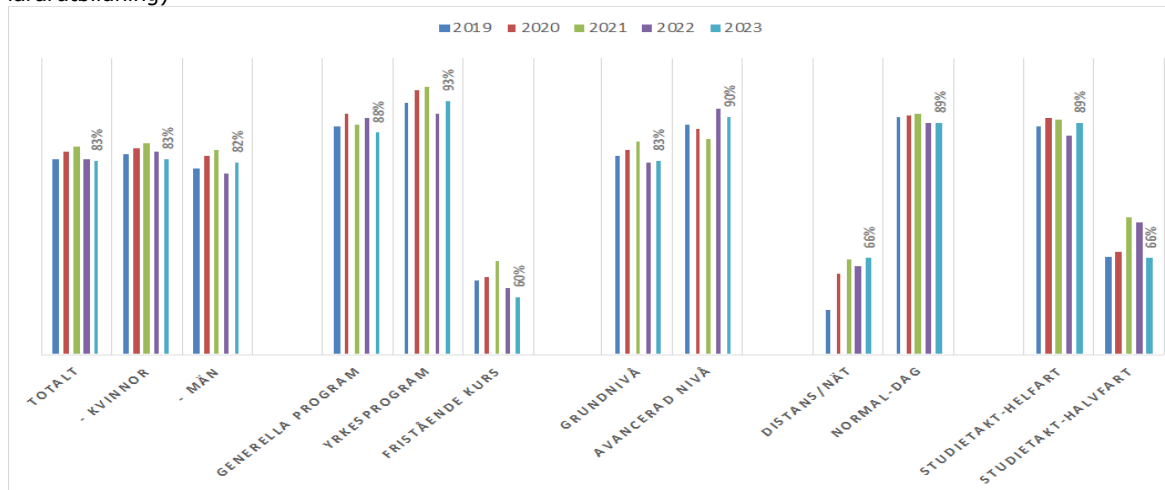
Slutavräkningen på institutions/enhetsnivå beräknas terminsvis (23-01-16 – 24-01-14) till skillnad mot ovanstående avräkning som görs på fakultetsnivå där beräkningen sker efter kalenderår (2023-01-01 – 2023-12-31). Slutavräkning mot institutioner och enheter görs därför inte förrän i slutet av februari och ingår inte i denna verksamhetsberättelse. En preliminär avräkning har däremot gjorts i december baserat på antalet helårsstudenter och budgeterad genomströmning.

Prestationsgraden (se diagram nedan) för fakulteten totalt har under de senaste fyra åren i genomsnitt legat på ca 83 procent. År 2023 uppgick prestationsgraden totalt till 83 procent. Genomströmningen eller prestationsgraden är något högre bland kvinnor än män, år 2023 var prestationsgraden 83 procent för kvinnor och 82 procent för män.

Prestationsgraden är betydligt högre inom programutbildningar i jämförelse med fristående kurser. Yrkesexamensprogrammen (civilekonom, jurist, psykolog, socionom och dietistprogrammet) brukar i genomsnitt ligga på mellan 90 – 95 procent och övriga program på grundnivå i snitt på 90 procent. När det gäller fristående kurs så ligger genomströmningen i snitt på ca 60 procent. Skillnaden i genomströmning på kurser är påfallande stor då man jämför kurser på campus och kurser på distans/nät.

Variationen är stor mellan fakultetens institutioner/enheter. Socialt arbete och psykologi uppvisar den högsta prestationsgraden de senaste fem åren med ett genomsnitt på mellan 92 - 94 procent. Tillämpad utbildningsvetenskap har den lägsta genomströmningen inom fakulteten med 49 procent. Den låga genomströmningen för tillämpad utbildningsvetenskap förklaras av att kursutbudet inom ramen för fakultetens takbelopp enbart består av nät- och distanskurser, där genomströmningen över lag är lägre än för campusförlagda kurser.

Diagram: Prestationsgrad (Hpr %) Samhällsvetenskapliga fakulteten Totalt, kön, programtyp, studienivå, undervisningsform och studietakt under åren 2019 - 2023 (inom ramen för takbeloppet; exkl. lärarutbildning)

Könsfördelningen i utbildning på grundnivå och avancerad nivå är 65 procent kvinnor och 35 procent män. Andelen kvinnor är störst på fristående kurser på distans (73 %), lägst på fristående kurser normal/dag (56 %). Bland fakultetens institutioner är andelen kvinnor störst inom UCGS (85 % kvinnor) och tillämpad utbildningsvetenskap (TUV) (83 % kvinnor), medan andelen män är störst inom Handelshögskolan, främst statistik (54 % män) och nationalekonomi (56 %).

Nedanstående diagram exkluderar lärarutbildning och uppdragsutbildning.

Diagram: Andelen kvinnor och män åren 2019 – 2023

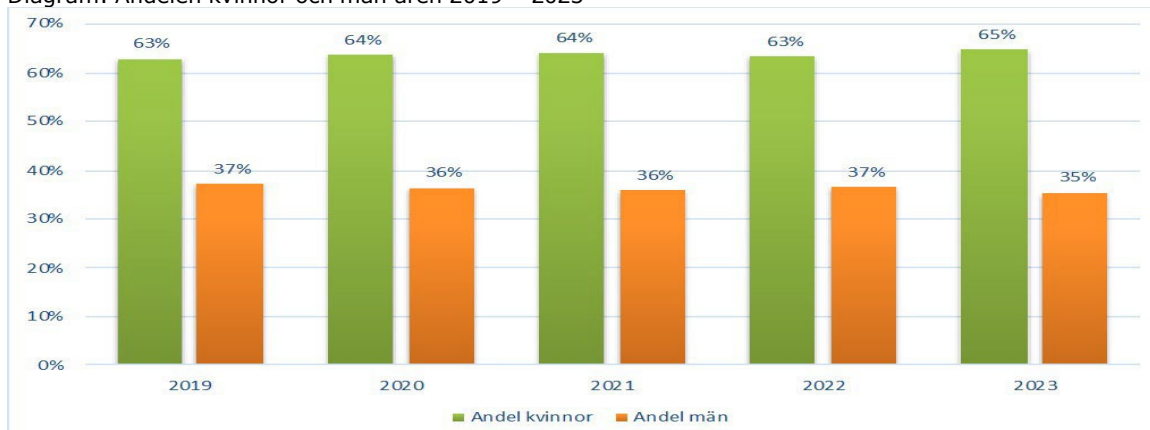

Diagram: Andelen kvinnor och män år 2023 uppdelat på program och fristående kurs

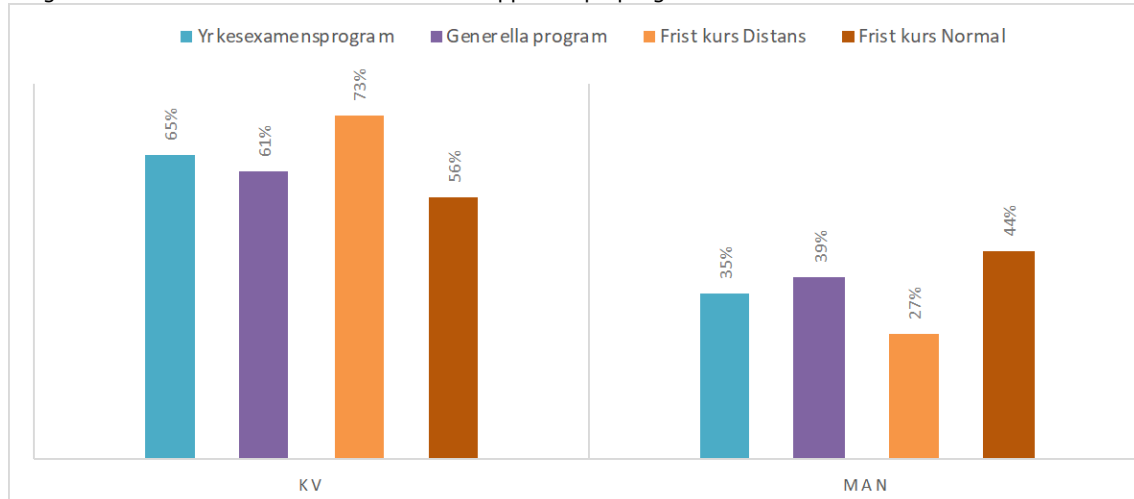
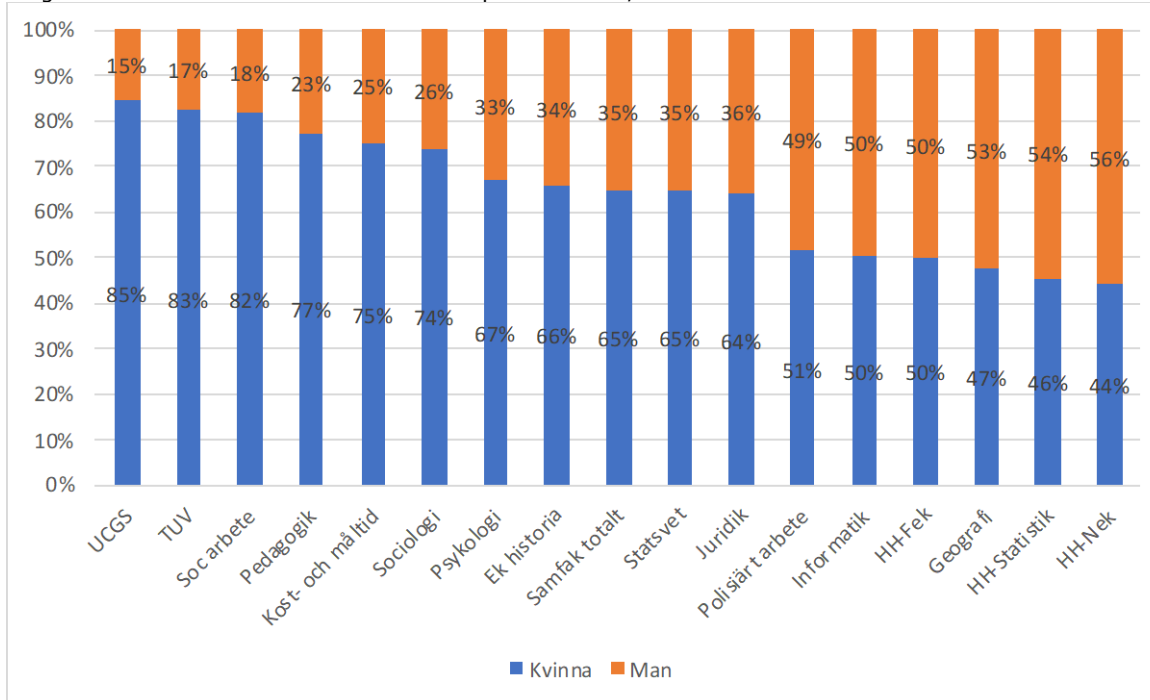

Diagram: Andelen kvinnor och män år 2023 per institution/enhet

Åldersfördelningen i utbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisas i nedanstående diagram. De flesta av fakultetens studenter finns inom åldersgruppen 22 – 29 år (ca 60 procent). En tydlig minskning av antalet registrerade studenter har den senaste femårsperioden skett inom åldersgruppen 25 – 29 år, däremot har antalet studenter ökat inom åldersgrupperna 22 – 24 år och bland de är över 40 år.

Huvuddelen av fakultetens studenter som läser på fakultetens programutbildningar är under 30 år. Av fakultetens studenter som läser fristående kurs är de flesta (56 procent) över 40 år.

Diagram: Åldersfördelning (antal helårsstudenter) under perioden 2019 - 2023

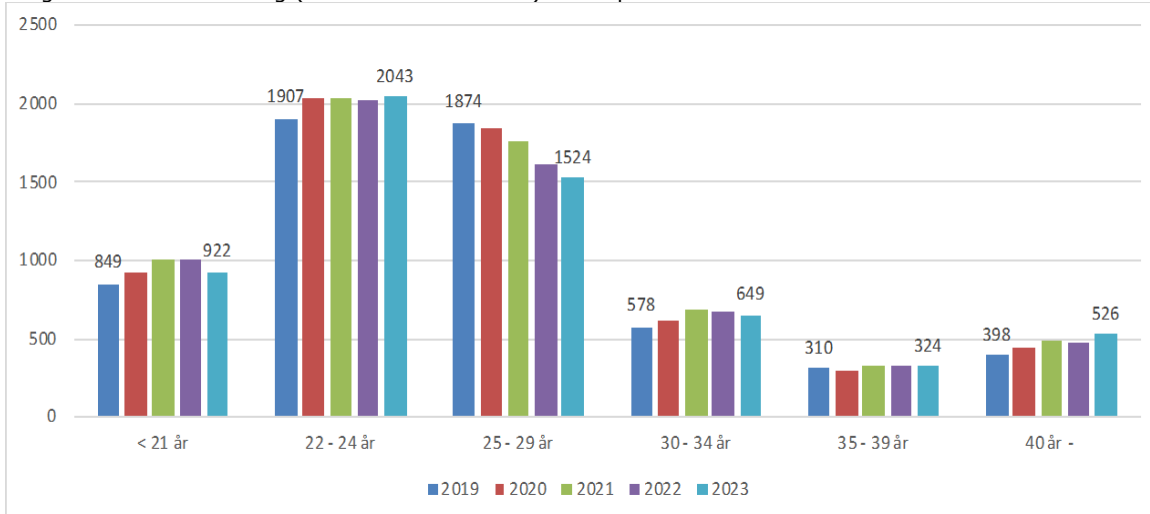
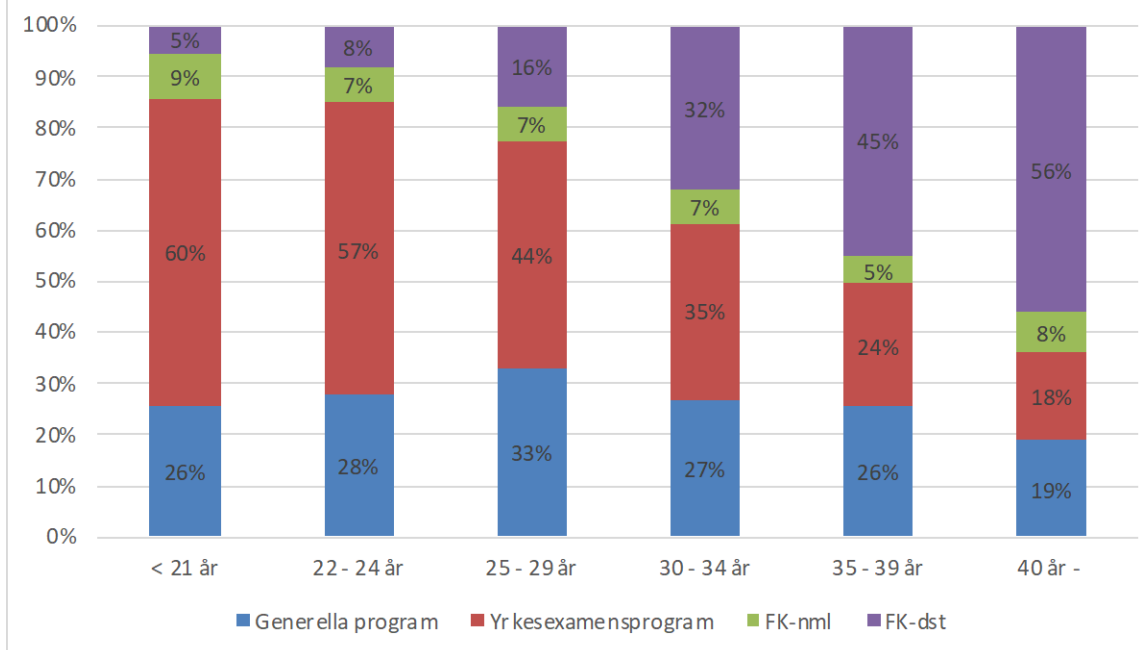

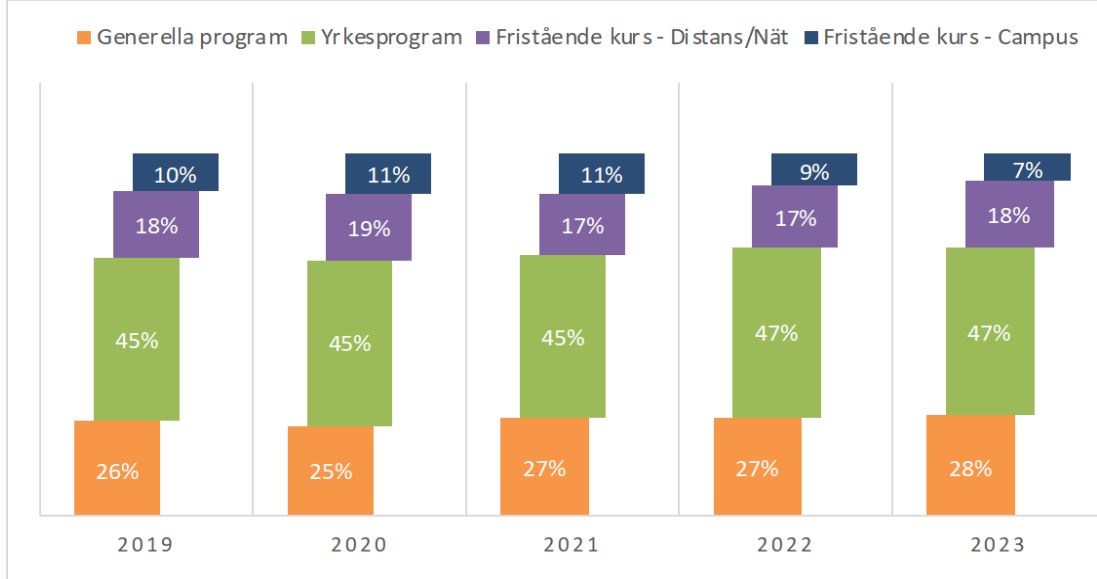
Diagram: Åldersfördelning (antal helårsstudenter) 2023 fördelat på program och fristående kurs

Avvägning mellan kurser och utbildningsprogram

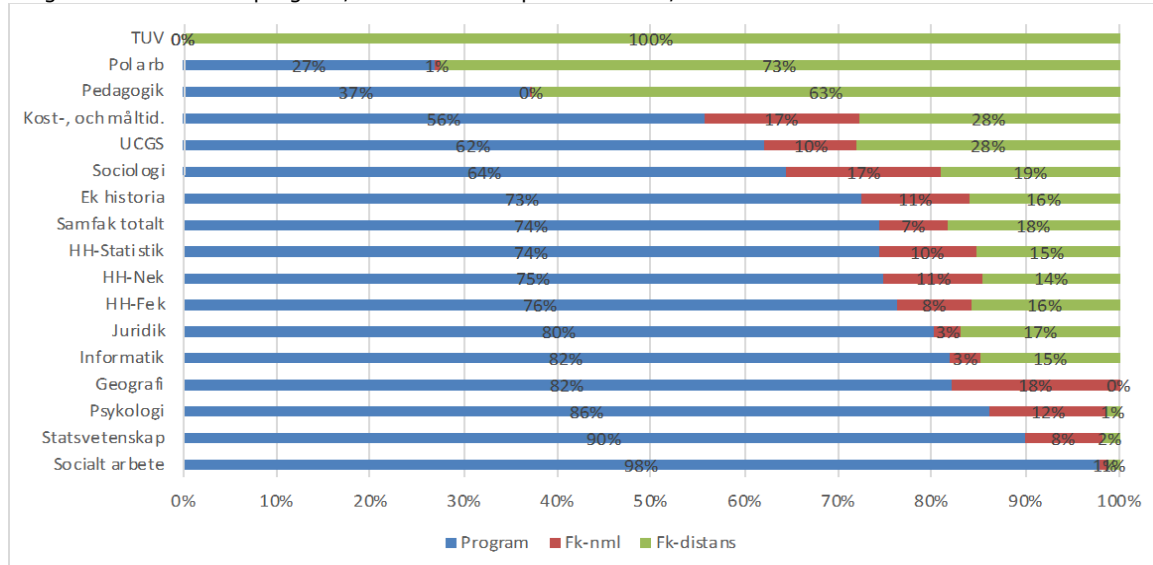
En övervägande del av fakultetens studenter läser på något av fakultetens många utbildningsprogram på grund-, och avancerad nivå. År 2023 erbjöds 1 366 nybörjarplatser till 31 olika programtillfällen på grundnivå och yrkesprogram. Sett ur en femårsperiod har andelen studenter på program ökat med 4 procentenheter, främst inom yrkesexamensprogram, medan en minskning har skett på fristående kurser nml/dag på campus med 3 procent.

Diagram: Andel HST åren 2019 – 2023: Fristående kurs distans/nät/campus och program

Utbudet av program/fristående kurser varierar mellan fakultetens institutioner. Socialt arbete, psykologi och statsvetenskap är de institutioner som har störst andel programkurser. Pedagogik, , enheten för polisiärt arbete, tillämpad utbildningsvetenskap och kost- och måltidsvetenskap har den största andelen fristående kurser på distans.

Diagram: Andel HST – program/fristående kurs per institution/enhet år 2023.

Andelen studenter på **avancerad nivå** har under de senaste fem åren legat ganska konstant på ca 20 procent, även antalet registrerade har också varit konstant under denna tidsperiod. 57 procent (57 procent år 2022) av dessa läser kurser på avancerad nivå inom ramen för yrkesprogram som jurist-, ekonom-, socionom- och psykologprogrammet, 16 procent inom ramen för fristående kurser och resterande 26 procent på övriga magister- och masterprogram.

Bland institutionerna och enheterna är det UCGS, Handelshögskolan (företagsekonomi) och psykologi som har den största andelen studenter på avancerad nivå. Volymmässigt är det Handelshögskolan som har flest studenter på avancerad nivå.

Diagram: Antal helårsstudenter (HSTK) på avancerad nivå perioden 2019 – 2023 (exkl. lärarutbildning, uppdragsutbildning och avgiftsstudenter)

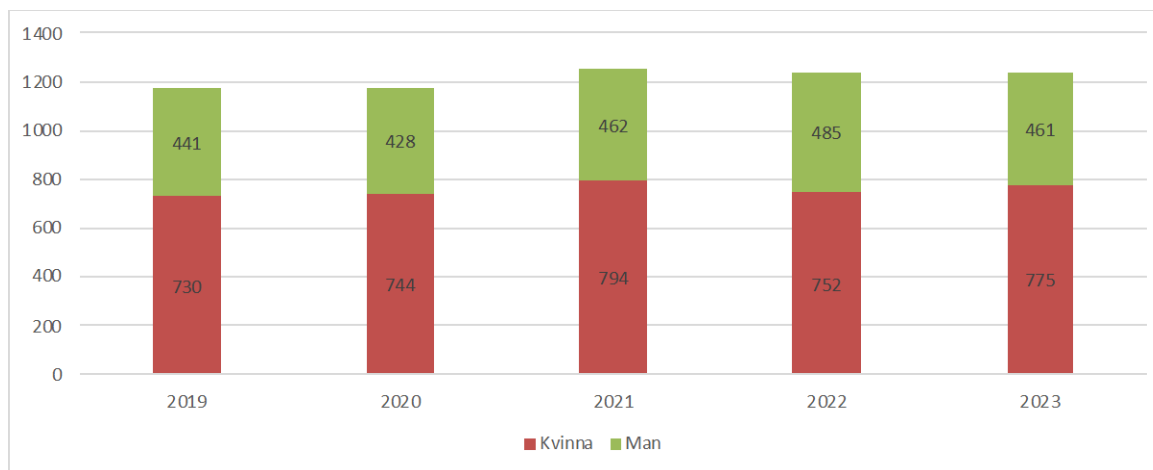

Diagram: Andel helårsstudenter (HSTK) på avancerad nivå perioden 2019 – 2023 (exkl. lärarutbildning, uppdragsutbildning och avgiftsstudenter)

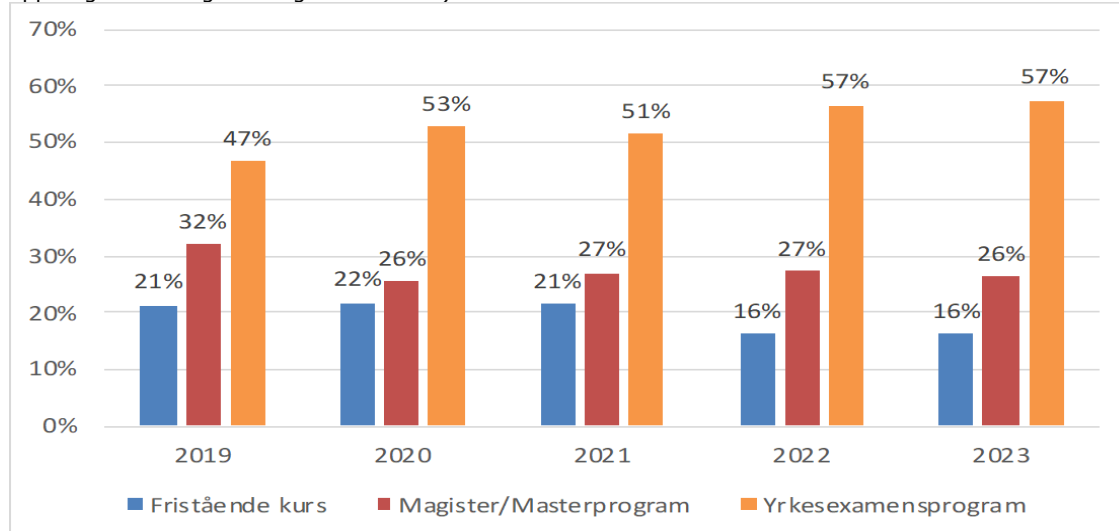
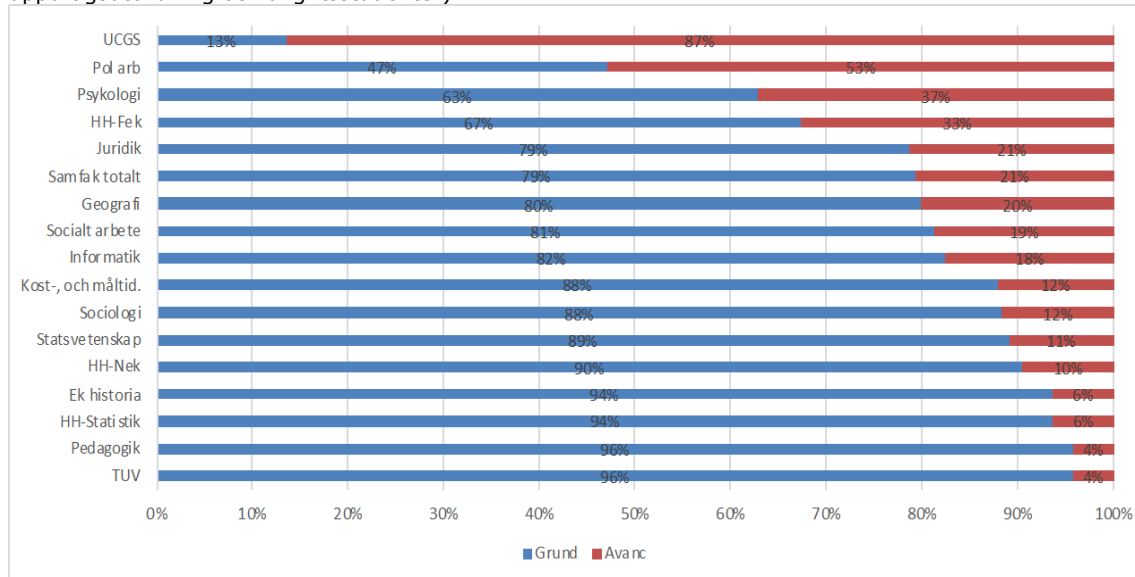

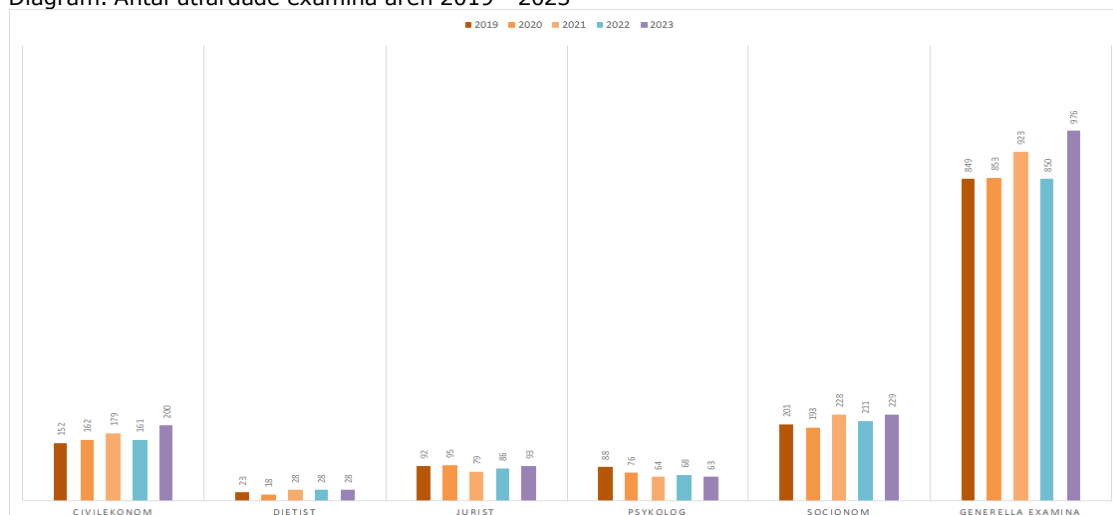
Diagram: Andel studenter på avancerad-, grundnivå år 2023 per institution/enhet (exkl. lärarutbildning, uppdragsutbildning och avgiftsstudenter)

6.2.1 Examina

Antalet utfärdade examina uppgick totalt år 2023 till 1 589, vilket är en ökning med 185 i jämförelse med år 2022. Antalet utfärdade yrkesexamina har under perioden 2019 – 2023 ökat från 556 till 613 (+ 10 procent) och antalet generella examina har ökat från 849 till 976 (+ 15 procent) under samma period.

Diagram. Antal utfärdade examina åren 2019 - 2023

6.2.2 Studentrekryteringsarbete

I november anordnades Öppet hus vid Umeå universitet för gymnasieelever. Mer än 3 700 gymnasieelever från norra Sverige deltog under dagen och samtliga institutioner och enheter deltog i arrangemanget.

Under tidig vår liksom under senhösten arrangerades ett flertal utbildningsmässor i både norra och södra Sverige med medverkan av studentambassadörer från flera av fakultetens utbildningar.

Mässan Nästa termin arrangerades för första gången hösten 2023. Mässan riktas i första hand till redan befintliga studenter vid Umeå universitet med syftet är att marknadsföra fristående kurser och liksom studier på avancerad nivå.

Sommarringning, dvs. att ta kontakt med dem som antagits efter första urvalet har genomförts i många år. Fakulteten samordnar utskick av antagningslistor och instruktioner till dem som ringer upp de antagna. Under 2023 anlätades 30 studenter för att kontakta antagna till de 16 program som valde att genomföra sommarringning.

6.3 Externfinansierad utbildning

Intäkter för uppdragsutbildning uppgick år 2023 till 154 mnkr, vilket är en ökning med 13 mnkr (+ 10 procent) i jämförelse med år 2022. År 2023 utgjorde den externfinansierade utbildningens intäkter 26 procent av fakultetens totala intäkter för utbildning.

Den största uppdragsutbildningen är polisutbildningen på Enheten för polisutbildning som står för drygt 78 procent av intäkterna (121 mnkr). Därefter kommer den statliga rektorsutbildningen på Centrum för skolläroavveckling med intäkter på 30 mnkr, vilket motsvarar ca 20 procent av intäkterna.

Diagram: Intäkter av uppdragsutbildning (vhet 13) perioden 2019 - 2023, Mnkr

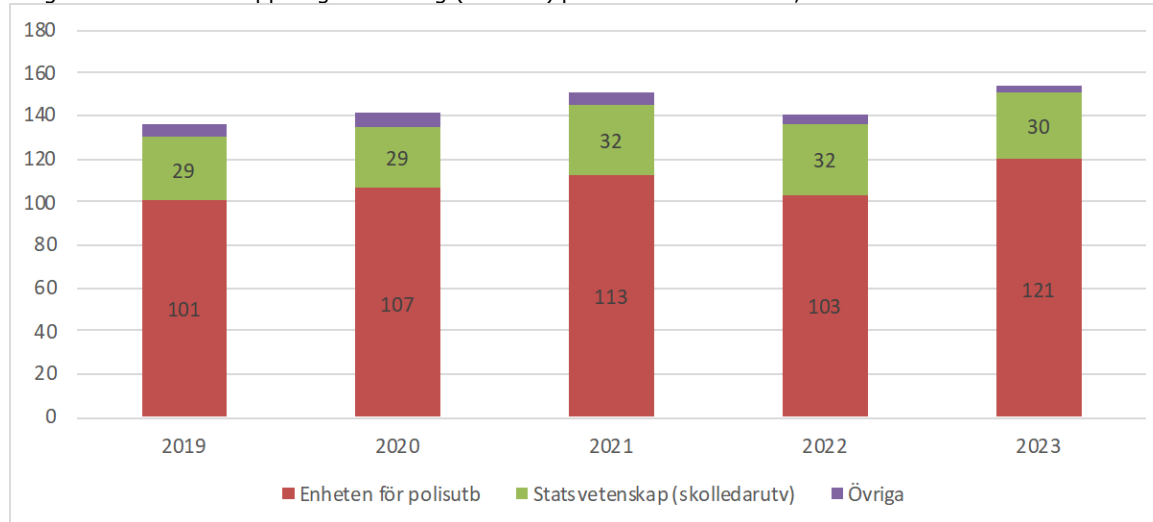
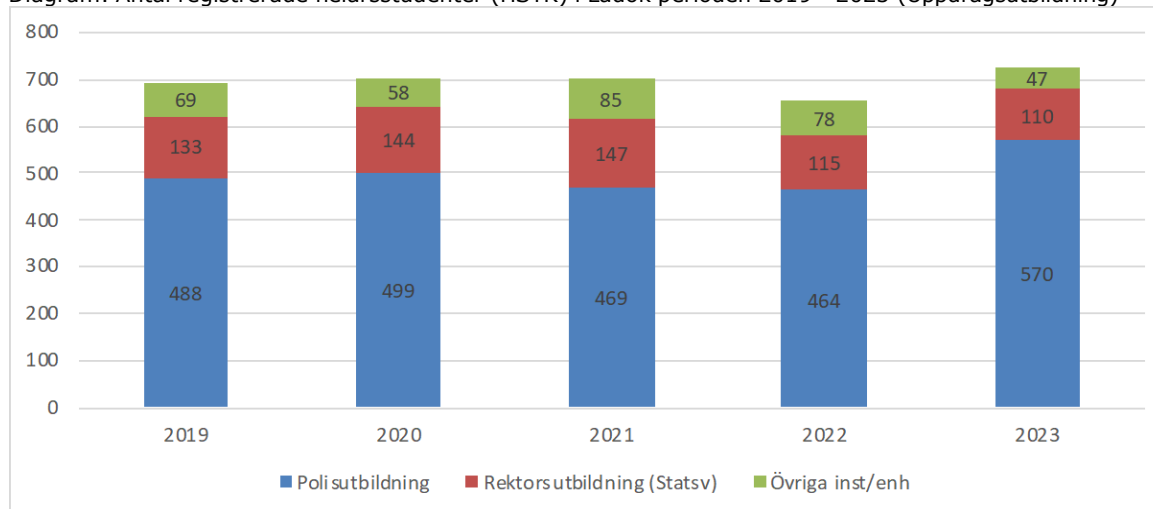

Diagram: Antal registrerade helårsstudenter (HSTK) i Ladok perioden 2019 - 2023 (Uppdragsutbildning)

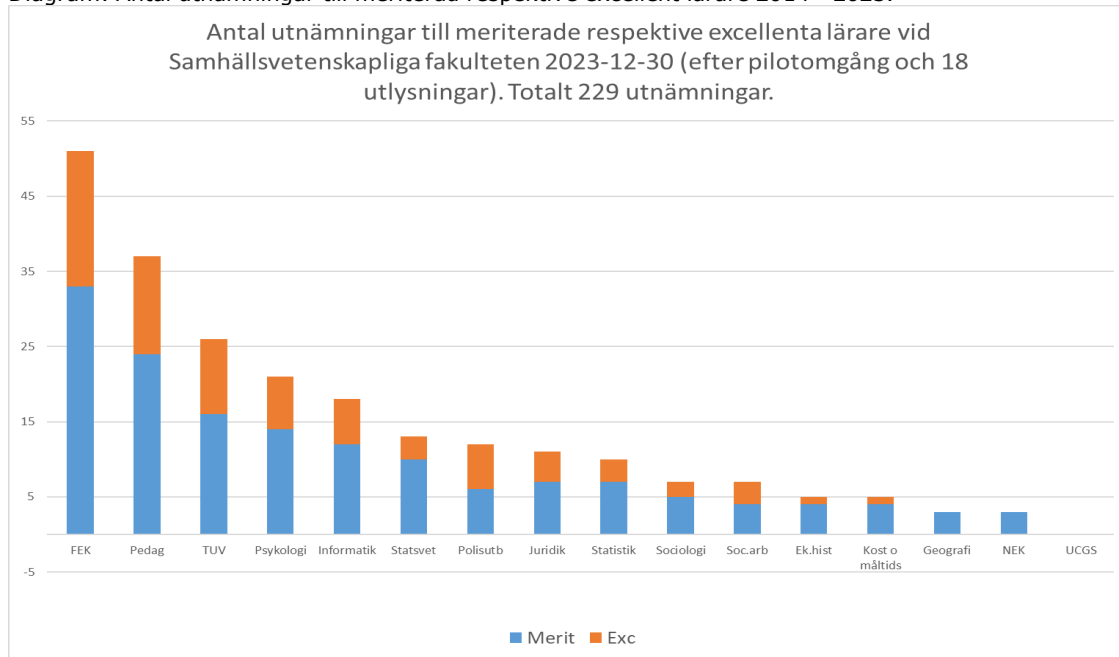

6.4 Pedagogisk meritering och pedagogiska pristagare

Pedagogisk meritering

Ett initiativ till pedagogisk meritering för lärare togs vid Samhällsvetenskapliga fakulteten redan 2011. Tankarna presenterades i Utbildningsstrategiska rådet (USR) där ett stort intresse för att utarbeta en universitetsgemensam modell väcktes. Universitetsledningen tillsatte en arbetsgrupp under år 2012 och en första utlysning genomfördes år 2013 i form av en pilotstudie med ett begränsat antal sökande. Därefter har det fram t.o.m. år 2023 genomförts 18 utlysningar och under perioden har totalt 229 utnämningar gjorts vid fakulteten (152 till meriterad och 77 till -excellent). I figuren framgår hur utnämningarna fördelar sig på enhet och huvudområde.

Diagram: Antal utnämningar till meriterad respektive excellent lärare 2014 - 2023.

Under 2023 har följande personer utnämnts till excellenta lärare:

Nina Nilsson Rådeström, Juridiska institutionen
Ulrika Westergren, Institutionen för informatik

Kim Wickman, Pedagogiska institutionen

Under 2023 har följande personer utnämnts till meriterade lärare:

Alice Annelin, Handelshögskolan
Maria Forsgren Hellberg, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap
Henry Lopez Vega, Handelshögskolan
Siarhei Manzhynski, Handelshögskolan

Emil Marklund, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap
Magdalena Markowska, Handelshögskolan
Lars Persson, Handelshögskolan
Ted Saarikko, Institutionen för informatik
Norbert Steigenberger, Handelshögskolan

Pedagogiska pristagare

Dekan Ruth Mannelqvist utsåg Jessica Fahlén, Sofia Isberg, Maria Karlsson, Ulrica Nylén, Malin Näsholm, Tomas Raattamaa och Magnus Wikström, samtliga vid Handelshögskolan, till fakultetens pedagogiska pristagare 2023.

6.5 Kvalitetsarbete

I november 2015 beslutade rektor om ett universitetsövergripande kvalitetssystem för utbildning. Systemet reviderades under år 2018 och det nu gällande systemet fastställdes av rektor 2019-02-26.

Samhällsvetenskapliga fakulteten har gjort en anpassning av kvalitetssäkringssystemet efter fakultetsspecifika förhållanden (<https://www.aurora.umu.se/organisation-och-styrning/organisation/fakultetssidor/samhallsvetenskaplig-fakultet/utbildning/kvalitetssystem/>).

Implementeringen av det reviderade systemet påbörjades under 2019 och kvalitetsarbetet sker fortlöpande sedan dess. Under år 2023 har exempelvis den andra cykeln av kollegial granskning fortsatt, vilket har inneburit att granskningen av två program påbörjats. För kursutvärderingar (Aktivitet 3 i kvalitetssystemet) tillämpas ett arbetssätt som påbörjades redan 2016, men som uppdaterades i samband med kvalitetssystemets revidering år 2019 (<https://www.aurora.umu.se/organisation-och-styrning/organisation/fakultetssidor/samhallsvetenskaplig-fakultet/utbildning/kvalitetssystem/>). Fakulteten har sedan år 2014 en modell för arbetet med verksamhetsberättelse och verksamhetsplan för utbildningsprogram. Denna omfattade fram till 2019 enbart nybörjarprogram men i och med revideringen av kvalitetssystemet så kom även magister- och masterprogram att omfattas (<https://www.aurora.umu.se/organisation-och-styrning/organisation/fakultetssidor/samhallsvetenskaplig-fakultet/utbildning/kvalitetssystem/>).

Under 2023 fortsatte arbetet med att bättre synliggöra men också utveckla hur hållbarhetsfrågor ingår i våra utbildningar och i mars genomfördes fakultetens lärardag med fokus på lärande för hållbar utveckling.

I januari genomfördes en arbetsdag med utbildningskommitténs ledamöter där studentrekrytering, retention och programrådsarbete diskuterades.

Hållbar introduktion är ett projekt vars syfte är att arbeta fram ett stödmaterial för introduktion av nya studenter och som sträcker sig främst över den första terminen. Arbetet innebär att skapa en struktur med tidsatta aktiviteter med progression utifrån teman som att förstå kontext, studiestöd och studiestrategier. Målet är att under första terminen minska studenters upplevda oro och rusta dem för fortsatta universitetsstudier.

I februari genomfördes möten med program på grundnivå respektive avancerad nivå för en dialog om arbetet med verksamhetsberättelser och verksamhetsplaner. Under året har det hållits möten med programsamordnare respektive studie-/programvägledare för information och dialog rörande utbildningsfrågor.

6.6 Internationalisering

Studerandeutbyte inom avtal

Fakulteten har för närvarande tre fakultetsövergripande avtal med University of Wisconsin - Whitewater och University of Birmingham, Storbritannien, Avtalet med Toronto Metropolitan University (f.d. Ryerson University) förlängdes under året med fem år. Avtalet är endast öppet för studenter vid institutionerna Sociologi, Statsvetenskap och Psykologi.

En återhämtning av antalet studenter har kunnat ske efter pandemin och antalet in- och utresande studenter för år 2023 ligger på ungefär samma nivå som år 2019, något färre när det gäller antal utresande. Handelshögskolan är den institution som har både flest inresande (41 procent 2023; jmf 43 procent 2022) och flest utresande studenter (56 procent 2023; jmf 69 procent 2022) inom den samhällsvetenskapliga fakulteten.

Antalet avgiftsbetalande studenter har trendmässigt ökat under perioden 2019 – 2023. År 2023 registrerades det 118 helårsstudenter (jmf. 98 helårsstudenter år 2022). Handelshögskolan har även här flest studenter med 87 helårsstudenter registrerade år 2023 (jmf 74 helårsstudenter 2022).

Diagram: Antal IN och UT resande utbytesstudenter perioden 2019 – 2023

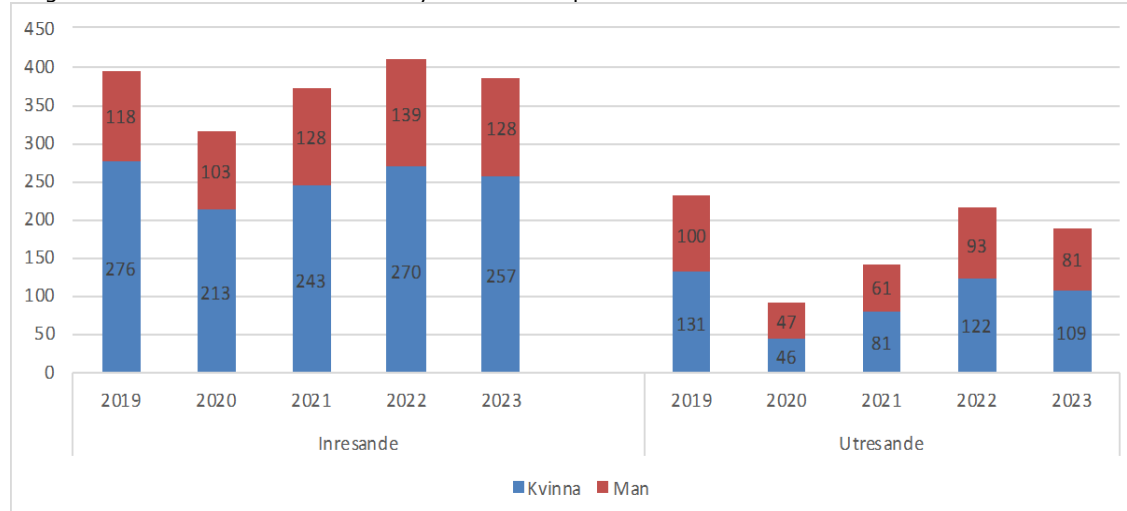
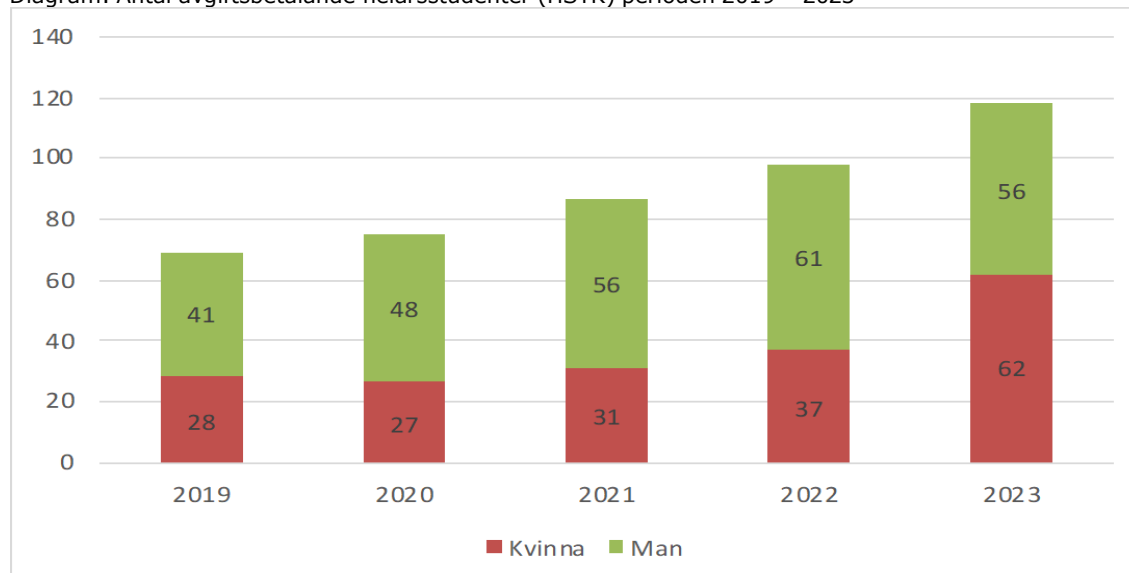

Diagram: Antal avgiftsbetalande helårsstudenter (HSTK) perioden 2019 – 2023

6.7 Kunskapsveckan

Kunskapsveckan, Umeå universitets årliga konferens för skolans personal, anordnades 31 oktober – 1 november, 2023. Denna gång med föreläsningar på campus samt med vissa digitala inslag.

Professor Sverker Sörlin, KTH som var årets huvudtalare, inledde Kunskapsveckan med en föreläsning med rubriken “Vad kan bildning göra som inte kunskap gör?” tillsammans med professor Lisbeth Lundahl, Institutionen för Tillämpad utbildningsvetenskap, Umeå universitet med föreläsningen “På vindlande vägar genom skolan”. Kring 2000 personer följde också de inslag som sändes ut digitalt.

Under konferensdagarna anordnades föreläsningar och andra inslag av flera forskare och lärare vid fakulteten. Några teman som behandlades var: “Testbaserat lärande - Implementering av en effektiv lärstrategi”, “Bedömningsskalor och kravgränser Vad finns att välja på?”, “ChatGPT som hot och som möjlighet - Hur AI påverkar oss och vad vi kan göra åt saken”, “Handel, Globalisering och Ekonomiska kriser”, “Vad är fred och hur kan vi studera den?”, “Psykisk ohälsa i Västerbotten - att hjälpas åt för våra barn och ungdomar”.

7. Personal och kompetensförsörjning

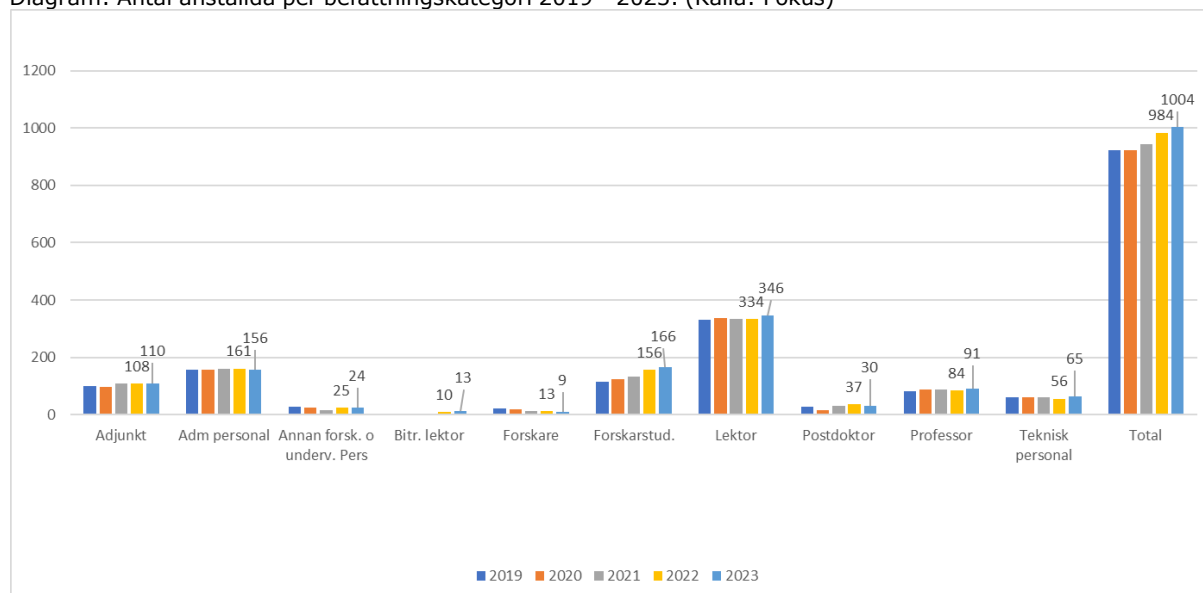
7.1 Antal anställda m.m.

Alla uppgifterna i figurerna som följer baseras på oktober månad respektive år. Tabellen nedan visar en överblick över fakultetens anställda. Under de senaste åren har antalet anställda ökat och 2023 är det 1 004 anställda vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Tabell: Antal anställda totalt och per befattningskategori 2019-2023 (källa: Fokus)

		2019	2020	2021	2022	2023
Kvinna	Antal anställda	524	534	563	576	586
	Antal årsarbetskrafter lärare	252	262	278	277	285
	Antal disputerade lärare (årsarb)	193	199	213	212	221
	Andel lärare disputerade (%)	76	75	77	77	78
	Antal professorer (årsarb)	25	29	27	30	36
	Antal årsarbetare (mån)	471	482	483	494	503
Man	Antal anställda	394	386	385	402	418
	Antal årsarbetskrafter lärare	231	229	227	236	244
	Antal disputerade lärare (årsarb)	200	202	202	209	212
	Andel lärare disputerade (%)	86	88	89	89	87
	Antal professorer (årsarb)	46	47	45	54	55
	Antal årsarbetare (mån)	363	362	341	362	366
Summa	Antal anställda	918	920	945	978	1004
	Antal årsarbetskrafter lärare	483	491	505	513	529
	Antal disputerade lärare (årsarb)	393	401	404	414	433
	Andel lärare disputerade (%)	80	81	80	81	81
	Antal professorer (årsarb)	72	75	80	84	91
	Antal årsarbetare (mån)	785	774	824	856	869

Diagram: Antal anställda per befattningskategori 2019 - 2023. (Källa: Fokus)

Diagrammet ovan visar antal anställda inom olika befattningskategorier och de förändringar som skett under de senaste fem åren. För 2023 ser vi en ökning av: Biträdande lektorer där fakulteten gjort särskilda satsningar, forskarstuderande, universitetslektorer, professorer och teknisk personal.

Befattningskategorin universitetsadjunkt är i stort sett oförändrad från 2022 till 2023. Befattningen forskarassistent har nu fasats ut.

Könsfördelning per befattningskategori

Tabellen nedan visar könsfördelningen per befattningskategori. En jämn könsfördelning anses råda när andelen kvinnor respektive män i en grupp är 40/60 procent eller jämnare. Inom Samhällsvetenskapliga fakulteten ser vi att en jämn könsfördelning råder inom färre än hälften av befattningskategorierna (Annan forskande och undervisande personal, universitetslektorer, postdoktorer, professorer). Inom befattningskategorierna universitetsadjunkt, administrativ personal, forskare och teknisk personal råder fortfarande en obalans i antalet män och kvinnor. Vi ser en utveckling mot en jämnare könsfördelning i befattningskategorin professorer där andelen kvinnor ökat från 35,7% till 39,6% för 2023.

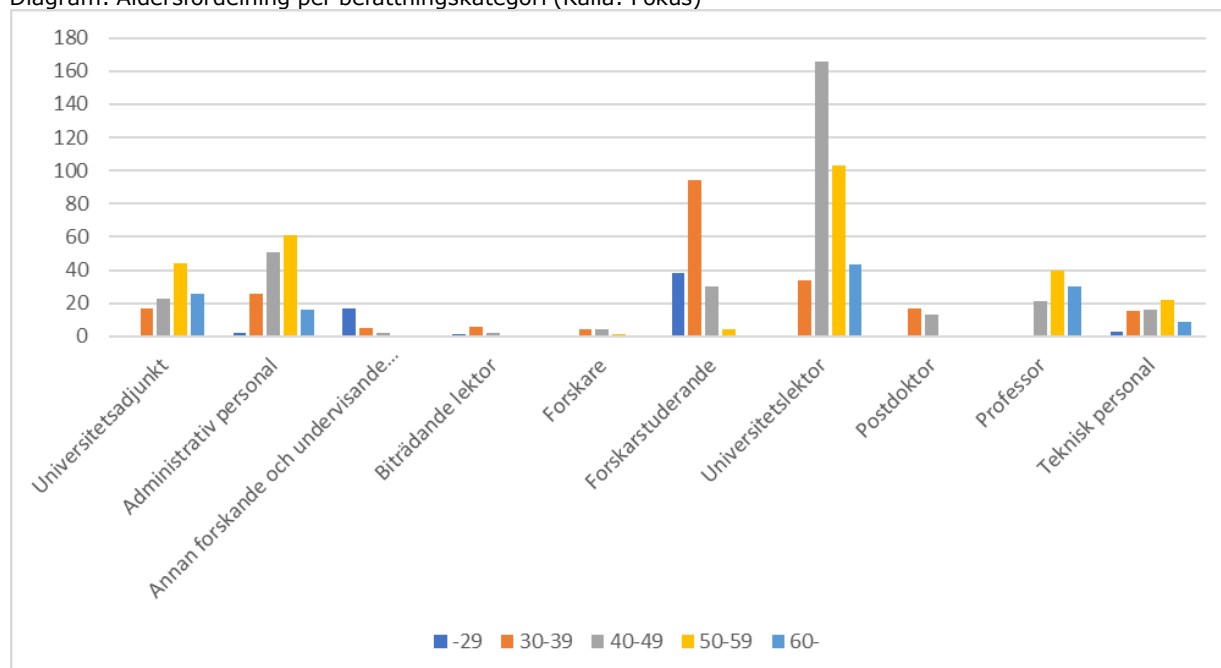
Tabell (Källa: Fokus)

Befattningskategori Samfak 2023	Antal anställda kvinnor	Antal anställda män	Andel anställda kvinnor (%)	Andel anställda män (%)
Adjunkt	75	35	68,2	31,8
Administrativ personal	126	30	80,8	19,2
Annan forskande och undervisande personal	13	11	54,2	45,8
Biträdande lektor	8	5	61,5	38,5
Forskare	8	1	88,9	11,1
Forskarstuderande	105	61	63,3	36,7
Lektor	183	163	52,9	47,1
Postdoktor	17	13	56,7	43,3
Professor	36	55	39,6	60,4
Teknisk personal	20	45	30,8	69,2
Totaler	586	418	58,4	41,6

Åldersfördelning

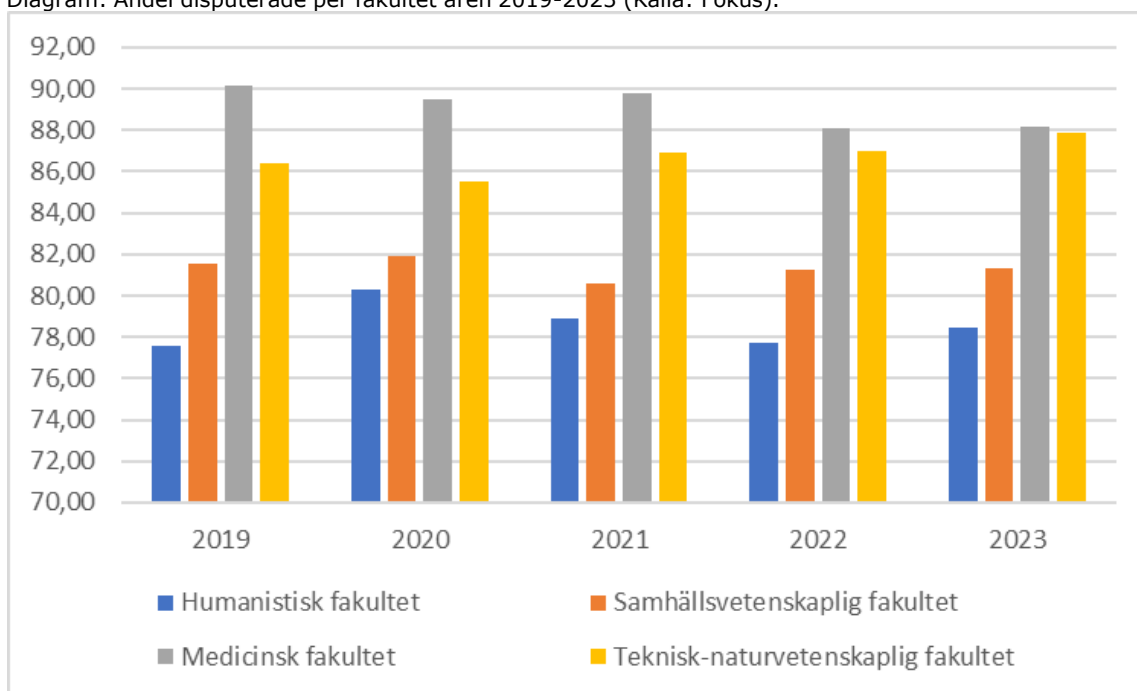
Diagrammet nedan visar hur åldersfördelningen ser ut vid fakulteten per befattningskategori per oktober 2023. I åldern 60 år och uppåt finns 43 lektorer och 30 professorer.

Diagram: Åldersfördelning per befattningskategori (Källa: Fokus)

Andel disputerade

Diagram: Andel disputerade per fakultet åren 2019-2023 (Källa: Fokus).

Diagrammet ovan visar utvecklingen för respektive fakultet under de senaste fem åren. Andelen disputerade lärare inom den Samhällsvetenskapliga fakulteten kvarstår i princip på samma nivå från 2022 (81,33%).

Sjukfrånvaro

Inrappporterad sjukfrånvaro vid fakulteten ligger totalt sett på 2,9% vilket är samma nivå som för 2022. Sjukfrånvaron har ökat bland administrativ personal, annan forskande och undervisande personal, forskarstuderande och postdoktorer. För befattningskategorierna universitetsadjunkter, universitetslektorer och teknisk personal har sjukfrånvaron minskat något. Kvinnor har en högre inrappporterad sjukfrånvaro än männen.

Forskarstuderande har gått från 3,9% till 5,6% vilket är oroväckande. Det är den högsta nivån på den senaste fem årsperioden.

Tabell: Sjukfrånvaro. (Källa: Fokus)

Befattningskategori sjukfrånvaro (%)	2019	2020	2021	2022	2023
Adjunkt	3,9	2,4	2,3	6,4	3,0
Administrativ personal	5,8	3,3	2,4	3,4	4,5
Annan forskande och undervisande personal	1,1	0,0	4,2	0,7	1,4
Biträdande lektor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forskare	0,5	5,1	7,1	0,0	0,0
Forskarstuderanden	3,8	4,3	4,0	3,9	5,6
Lektor	2,8	2,2	1,9	2,2	2,0
Postdoktor	4,0	5,1	0,6	1,4	2,0
Professor	0,0	0,0	0,7	0,8	0,9
Teknisk personal	2,8	2,3	2,1	1,5	0,7
Totalt	3,3	2,6	2,3	2,9	2,9

7.2 Kompetensförsörjning

Läraranställningar

Följande antal utlysta läraranställningar har behandlats vid den Samhällsvetenskapliga fakultetens anställningskommittéer under 2023 och avslutats med en tillsättning:

- 4 professurer
- 25 universitetslektorat som tillsvidareanställningar
- 2 universitetslektorat som visstidsanställningar
- 1 biträdande universitetslektor
- 0 forskare tillsvidareanställningar
- 0 forskare visstidsanställningar
- 12 universitetsadjunkter som tillsvidareanställningar
- 15 universitetsadjunkter som visstidsanställningar

Umeå universitet har som mål att andelen biträdande universitetslektorer ska utgöra 2 procent av samtlig forskande och undervisande personal (heltidsekvivalenter) under 2021 till 2024. Vid den samhällsvetenskapliga fakulteten utgör denna andel för närvarande 2,5 procent, avrundat uppåt.

Följande antal befordringsärenden har behandlats vid den Samhällsvetenskapliga fakultetens anställningskommittéer under 2023 och avslutats med en befordran:

- 0 universitetslektor till professor
- 1 universitetsadjunkt till universitetslektor
- 0 biträdande universitetslektor till universitetslektor

Den ungefärliga genomsnittstiden från beslutad anhållan till anställningsbeslut för läraranställningar är mellan 12 till 15 månader för professorsutlysningar, 9 till 10 månader för universitetslektorat och omkring 4 månader för universitetsadjunkter.

Docenter

Under år 2023 har dekan beslutat att anta 20 personer som docenter.

Ämne för docentur	Innehavare
Företagsekonomi	Elin Nilsson
Företagsekonomi	Henry Lopez Vega
Företagsekonomi	Magdalena Markowska
Företagsekonomi	Siarhei Manzhynski
Geografi	Doris Carson
Informatik	Karin Danielsson
Informatik	Ted Saariko
Kost- och måltidsvetenskap	Elisabeth Stoltz
Pedagogiskt arbete	Carina Granberg
Psykologi	Hanna Malmberg Gavelin
Psykologi	Robert Lundmark
Socialt arbete	Björn Högberg
Socialt arbete	Jan Hjelte
Socialt arbete	Jens Lindberg
Sociologi	Andrea Bohman
Sociologi	Erika Willander
Sociologi	Filip Fors Connolly
Sociologi	Joakim Kulin
Statistik	Anders Lundquist
Statsvetenskap	Malin Åkebo

Samhällsvetenskapliga fakulteten har 149 docenter varav 83 är kvinnor, motsvarande 56 procent.

7.3 Kompetensutveckling

Prefektseminarium

Under året har tre prefektseminarier genomförts. Vid dessa seminarier har aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belysts och diskuterats, se nedan. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.

- ”Kompetensutveckling – hur, vad och när?” (16 maj)
- ”Make Equal för social hållbarhet” (5 september)
- ”Hur jobbar vi för att Umeå universitet ska fortsatt vara ett campusuniversitet – erfarenhetsutbyte kring praktiska och faktiska åtgärder” (7 december)

Prefektmöten

Under 2023 har sju prefektinformationsmöten hållits. Dessa möten har haft ett särskilt fokus på aktuella arbetsgivarfrågor. Därutöver har gemensamma möten med prefekter, föreståndare och fakultetsnämnd, så kallade prefektmöten, hållits vid sju tillfällen under året.

Fakultetsmöten

Prefekt eller föreståndare är ytterst ansvariga vid institution och arbetsenhet i enlighet med den så kallade linjestyrningen. Därtill är kollegialitet och tillitsbaserat ledarskap grundläggande komponenter i och komplement till ledning av verksamheten, varför ledning och ledningsgrupp har en central funktion vid institutioner eller enheter vid den samhällsvetenskapliga fakulteten. Ledningarna vid fakultetens institutioner och enheter har därför inbjudits till två fakultetsmöten under år 2023, som handlat om akademisk ledarskapsförsörjning och tillitsbaserad ledning i praktiken.

Lärardagen 2023

Samhällsvetenskapliga fakulteten bjöd i samverkan med Umeå studentkår in till Lärardagen 2023 den 21 mars. Dagen genomfördes i med deltagare på plats i Lindellhallen. Temat var ”Lärande för hållbar utveckling”. Medverkade gjorde bland annat Johanna Lönngren & Dan Borglund från Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL).

Informationsträffar

Under år 2023 har fakulteten anordnat särskilda nätverksträffar enligt följande:

- Programsamordnare och studierektorer (Sju träffar; sex informationsträffar och en workshop på temat Alumnundersökningar).
- Studievägledare och studieadministratörer (fyra träffar)
- Forskarutbildningsansvariga (fyra träffar)
- Forskningsansvariga (fyra träffar)
- HR-samordnare (tio träffar)
- Ekonomisamordnare (fyra träffar)
- Kommunikationsfrågor (sex träffar)

Workshops

Inom ekonomiområdet anordnades en workshop i april. Inbjuden var också Anna Tellné, controller vid Teknisk-naturvetenskaplig fakultet för att berätta om fakultetens verksamhet och arbetsätt.

Inom grundutbildningsområdet deltog studieadministratörer och studievägledare från Samhällsvetenskapliga fakulteten i en workshop med temat Mental Health First Aid (MHFA), Första hjälpen för psykisk ohälsa. Workshopen anordnades av Studenthälsan och var öppen för alla som arbetar med studieadministration.

Fakulteten anordnade en workshop om alumnundersökningar ledd av Nina Nilsson Rådeström, Juridiska institutionen. Målgruppen var studierektorer och programsamordnare.

7.4 Arbetsmiljö och lika villkor

Arbetsmiljöarbetet har under 2023 inneburit fortsatt arbete med det akademiska ledarskapet och dess utmaningar. Fakultetsledningen har genomfört sin årliga dialog med institutionerna och enheterna och vid dessa besök har bland annat arbetsmiljöarbetet lyfts och diskuterats. I det fortsatta arbetet utifrån temat "stödfunktioner i framtiden" har Anna-Lena Perdahl fått i uppdrag att göra en kartläggning av administrativa utmaningar och behov vid fakulteten.

Syftet är bland annat att utveckla, stärka och ytterligare professionalisera det administrativa stödet.

Inom grundutbildningsområdet deltog studieadministratörer och studievägledare från Samfak i en workshop med temat Mental Health First Aid (MHFA), första hjälpen för psykisk ohälsa. Workshopen anordnades av Studenthälsan och var öppen för alla som arbetar med studieadministration.

I september anordnades ett prefektseminarium med temat Make Equal för social hållbarhet där Handelshögskolans rektor Sofia Lundberg presenterade arbetet och resultatet av det samarbetet.

Under 2023 har organiseringen av arbetet med lika villkor varit under förändring vid universitetet. I avvaktan på en ny organisation har den samhällsvetenskapliga fakulteten anlitat Britt-Inger Keisu som extra resurs och expertis för kompetensförstärkande insatser på institutionerna med fokus på kommunikation, medvetandegörande och goda exempel.

Lika villkorsföreträdare för fakultetens institutioner och enheter har haft två nätverksträffar under 2023. Vid den första träffen diskuterades Ulrika Haakes utredning av organisation för arbetsmiljö- och lika villkorsarbetet vid Umeå universitet. Vid den andra presenterade lika villkorsföreträdare vid Handelshögskolan arbetet och resultatet från samarbetet med Make Equal.

Vid fakulteten finns 17 prefekter och föreståndare, varav sju är män. Därtill återfinns två kvinnliga administrativa chefer på institutionsnivå och en manlig kanslichef på fakultetskansliet.

8. Ekonomi

8.1 Ekonomisk sammanfattning

Intäkter

De totala intäkterna för den samhällsvetenskapliga fakulteten uppgick år 2023 till 1 211 mnkr, vilket är en ökning med 6,6 mnkr jämfört med föregående år. I diagrammen nedan redovisas intäktsutvecklingen de senaste fem åren samt intäktsandelar.

Diagram: Intäkter totalt per intäktslag perioden 2019 – 2023, mnkr

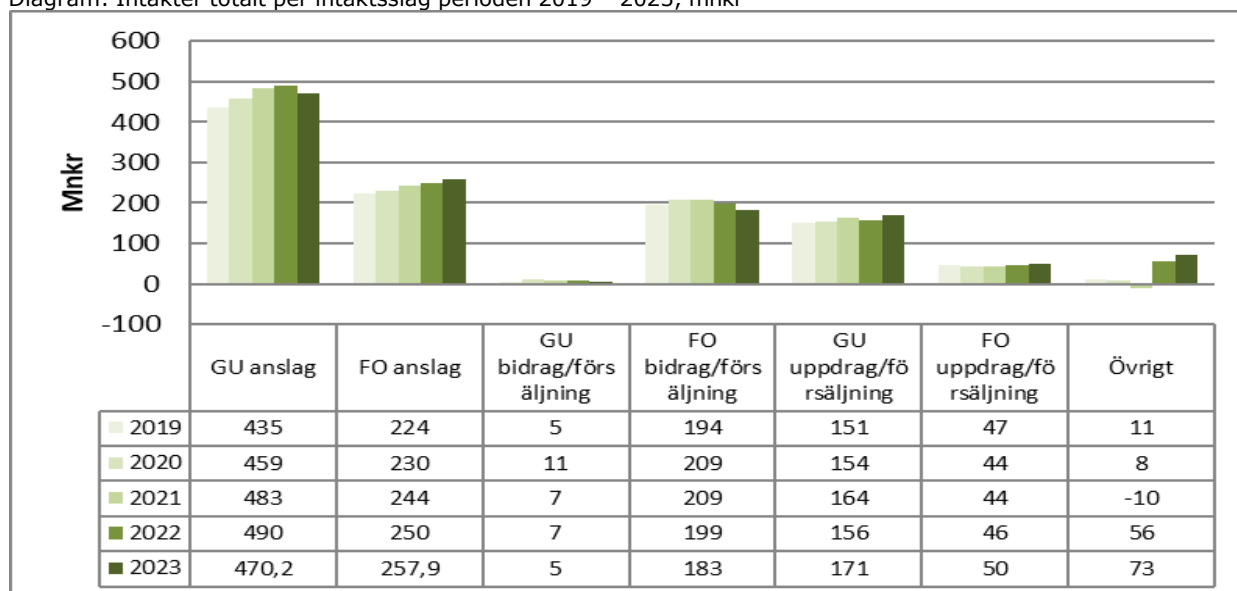
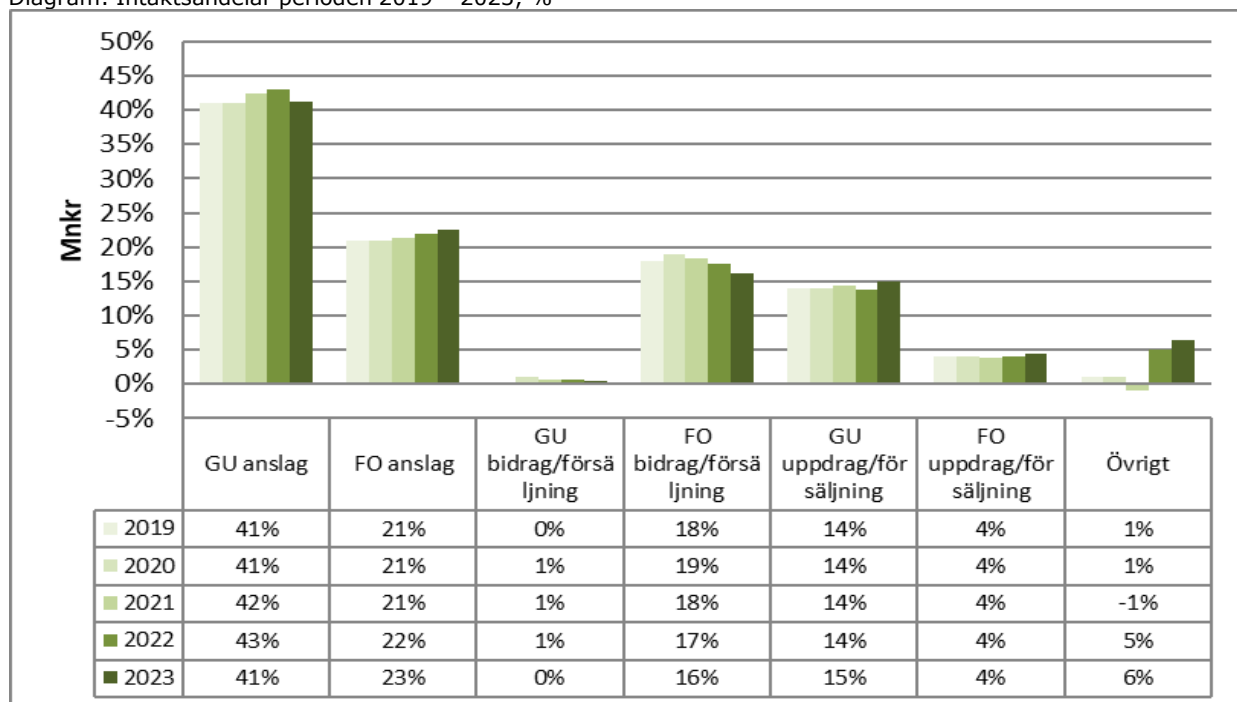

Diagram: Intäktsandelar perioden 2019 – 2023, %

Kostnader

De totala kostnaderna uppgår år 2023 till 1 236 mnkr och är en ökning med 38,1 mnkr i jämförelse med år 2022 och 183 mnkr högre än år 2019. Andelen personalkostnader utgör 59 procent av de totala kostnaderna och har sedan år 2019 ökat med 19 procent. Lokalkostnadsandelen har ökat med 14 procent sedan 2019 och 3% i jämförelse med 2022. Driftskostnaderna är detsamma som 2022. De övriga kostnaderna har varierat marginellt mellan åren.

Diagram: Kostnader per kostnadslag perioden 2019 – 2023, mnkr

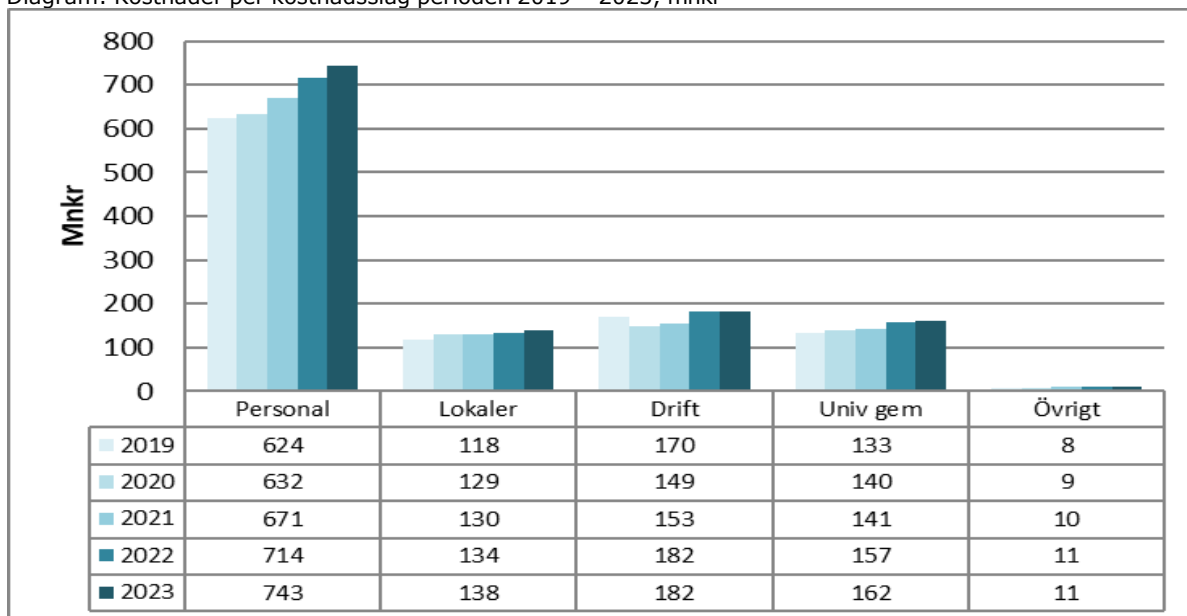
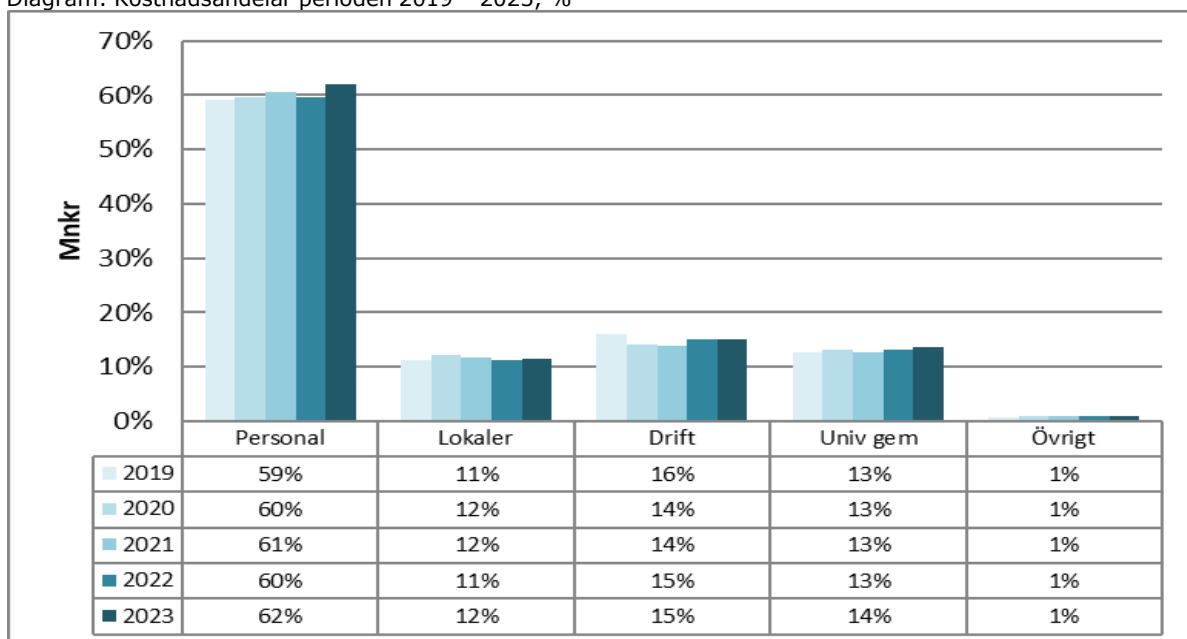

Diagram: Kostnadsandelar perioden 2019 – 2023, %

Årets kapitalförändring och balanserade medel

Årets kapitalförändring uppgick till 6,7 mnkr, vilket är 27,2 mnkr bättre resultat än den totala budgeten för år 2023 och 0,4 mnkr bättre än prognosen. Där den största förändringen finns inom grundutbildningen. Grundutbildningsverksamheterna redovisade ett resultat på +8,6 mnkr och verksamheterna inom forskning/forskarutbildning redovisade ett underskott på totalt 1,9 mnkr. Där vi i prognosen har uppmärksammat de förändringar som uppstått under året och vi har en differens mot prognosen för grundutbildningen med +0,6 mnkr och för forskning/forskarutbildning -0,2 mnkr.

Diagram: Årets kapitalförändring i jämförelse med budget och prognos, mnkr

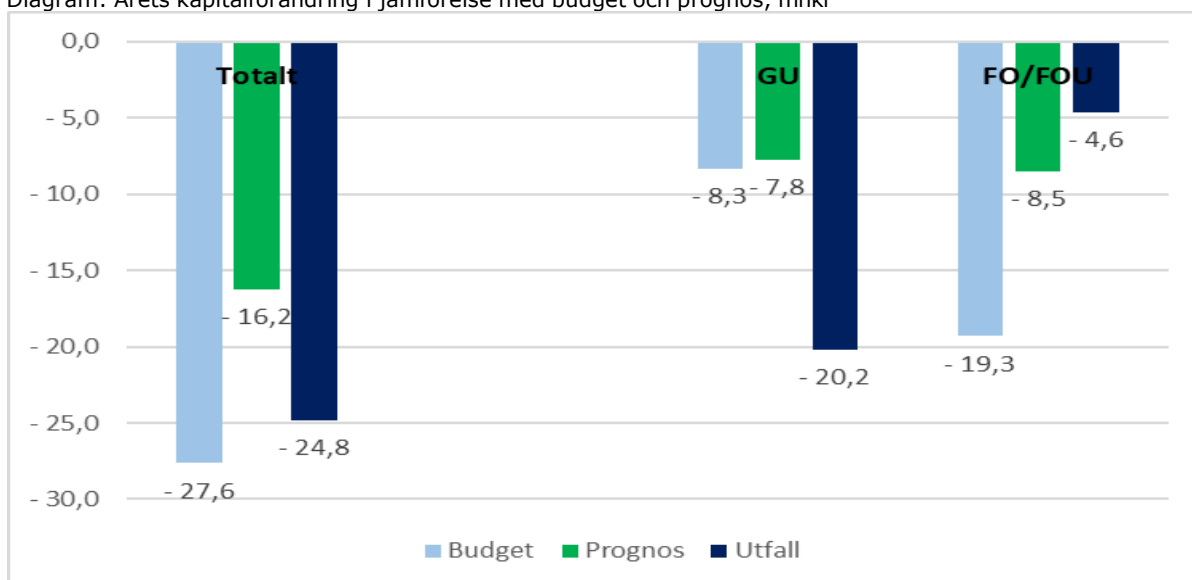
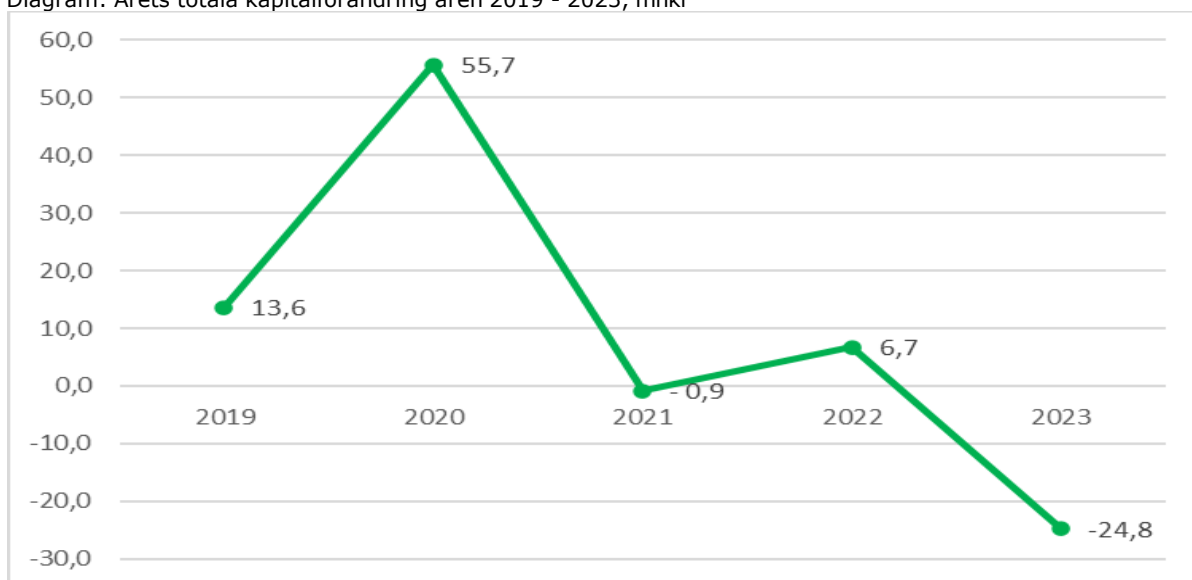

Diagram: Årets totala kapitalförändring åren 2019 - 2023, mnkr

Totalt uppgår den samlade kassabehållningen per 2023-12-31 till 446 mnkr varav 219 mnkr avser myndighetskapital/balanserat kapital och 228 mnkr ej förbrukade projektmedel.

Myndighetskapitalet som uppgår till 219 mnkr motsvarar 18 procent av de totala kostnaderna, vilket ligger utanför det stipulerade intervallet på 9 – 15 procent som fastställts som mål under 2023. På grundutbildning hamnar vi på 13% (16%) och för forskning/forskarutbildning på 25% (26%) båda över beslutad nivå 10% respektive 20%.

Diagram: Balanserade medel perioden 2019 - 2023, mnkr

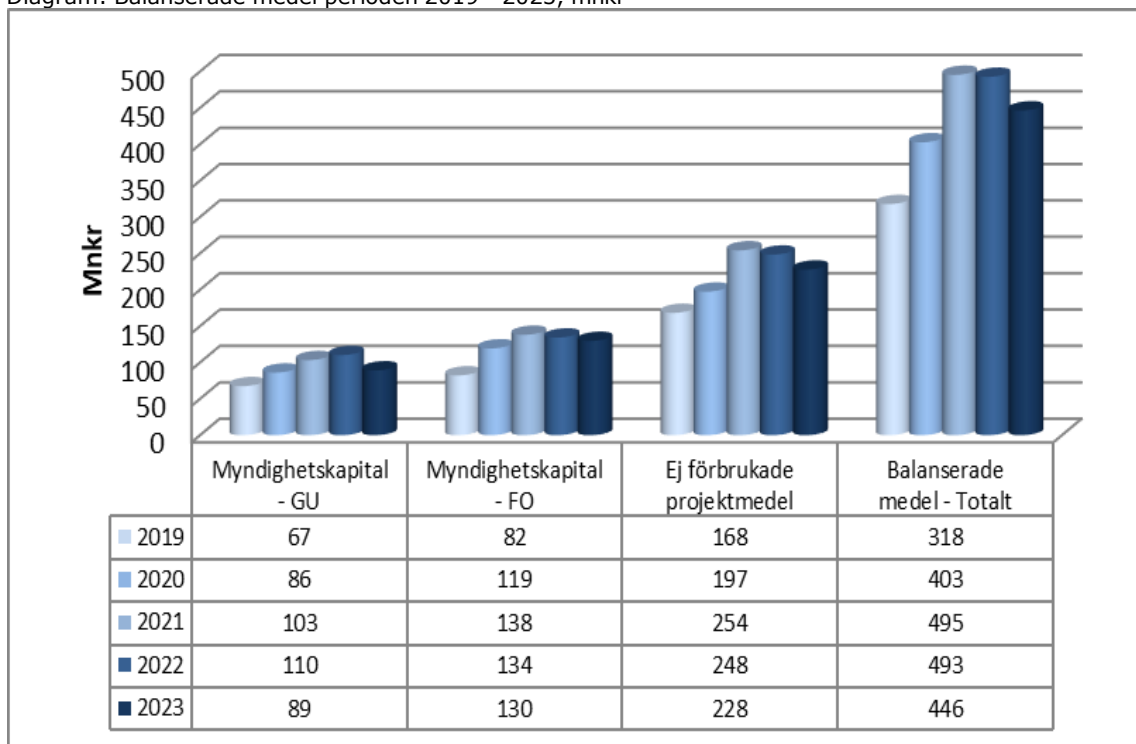
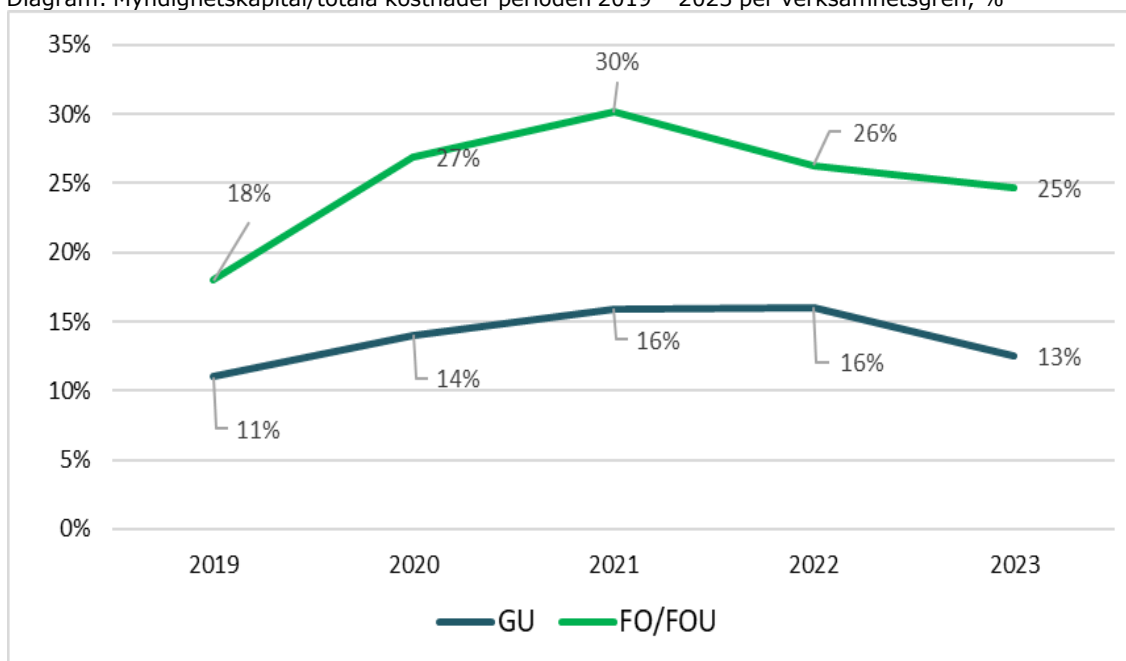

Diagram: Myndighetskapital/totala kostnader perioden 2019 - 2023 per verksamhetsgren, %

Omslutning, resultat och balanserade medel per institution och enhet. Den största omslutning har handelshögskolan, enheten för polisiärt arbete, tillämpad utbildningsvetenskap samt psykologi. Nedan redovisas bland annat omslutningen per institution/motsvarande år 2023 i jämförelse med föregående år.

Diagram: Omslutning (kostnader) per institution/enhet 2023 (jmf med år 2022), mnkr

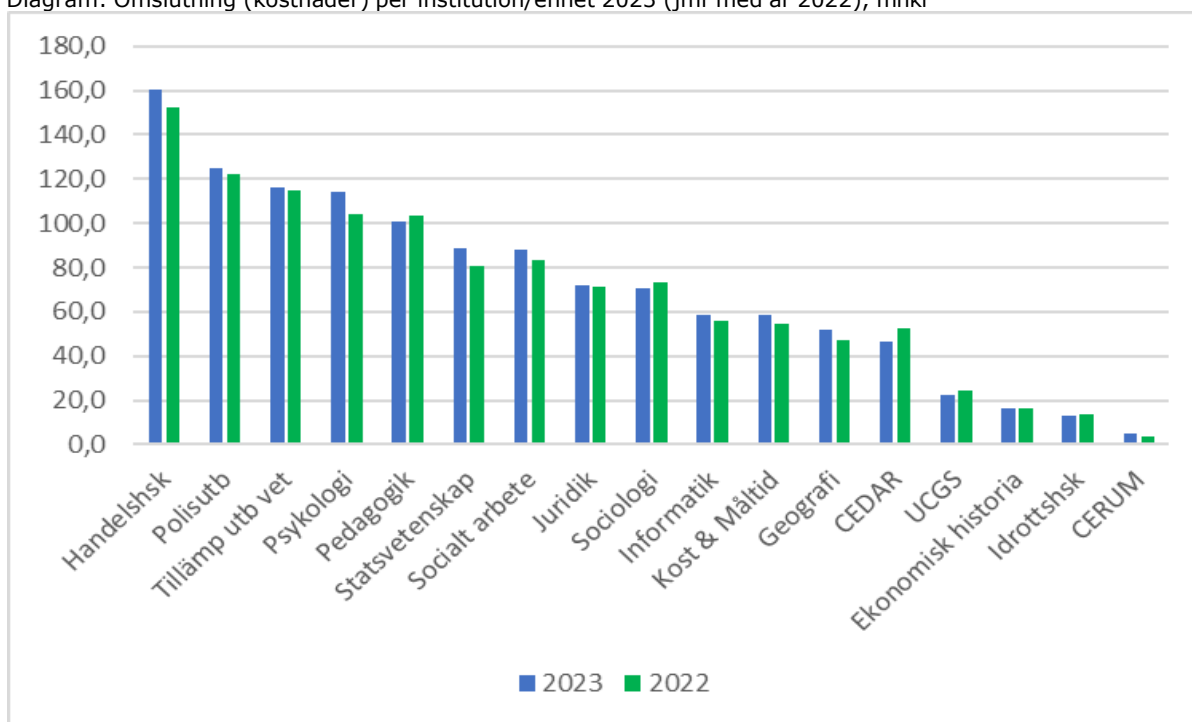

Diagram: Årets kapitalförändring per institution/enhet och verksamhetsgren år 2023, mnkr

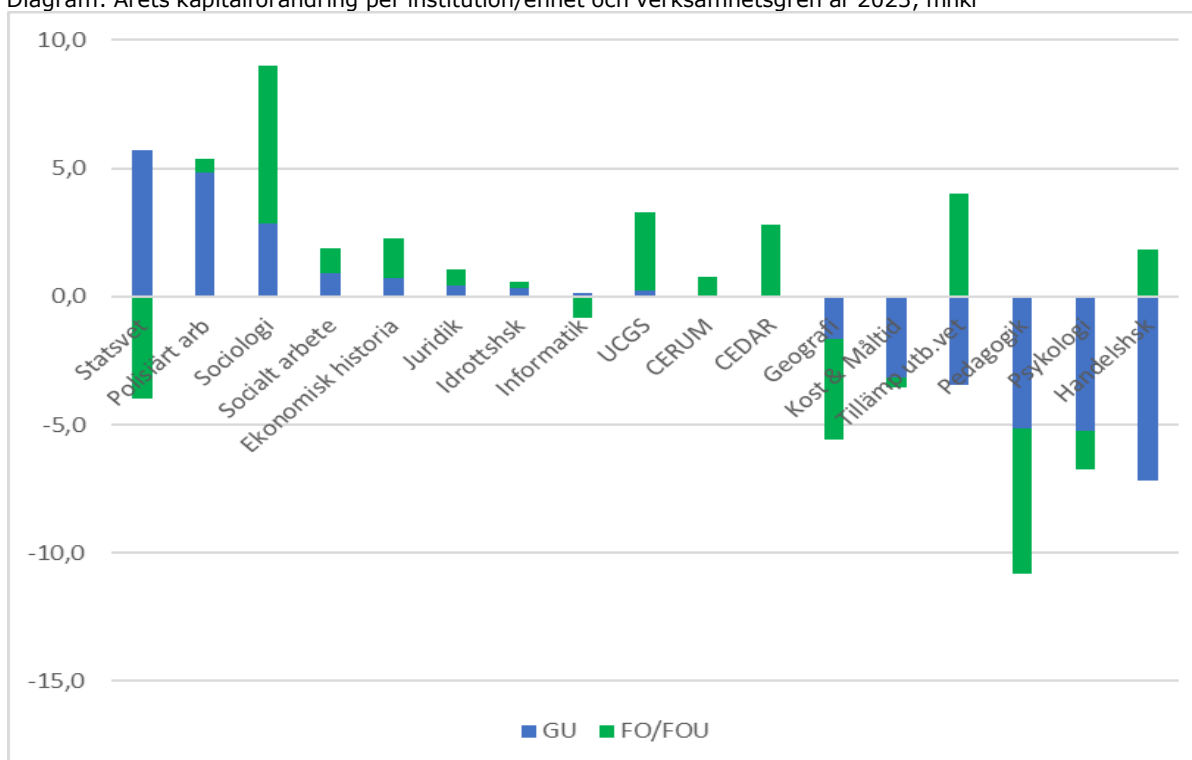

Diagram: Myndighetskaper per institution/enhet och verksamhet år 2023, mnkr

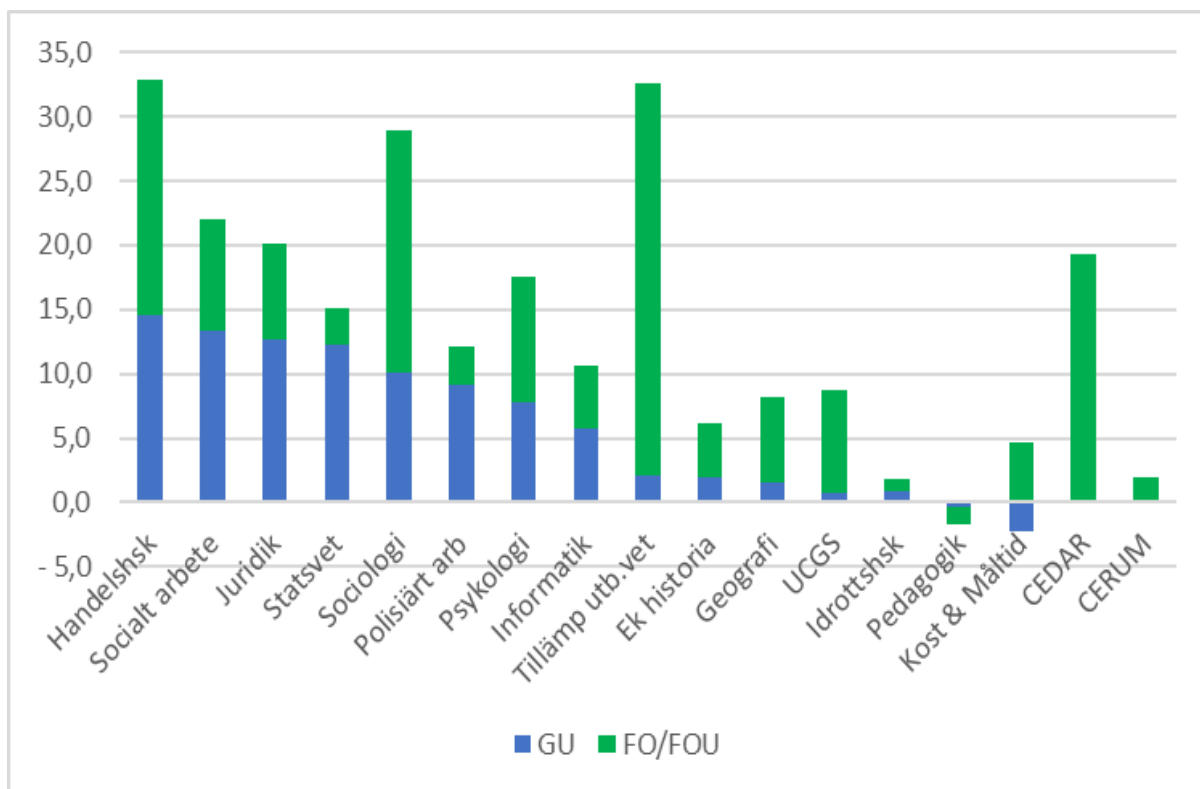

Diagram: Myndighetskaper - Grundutbildning i procent av kostnader per institution/enhet år 2023

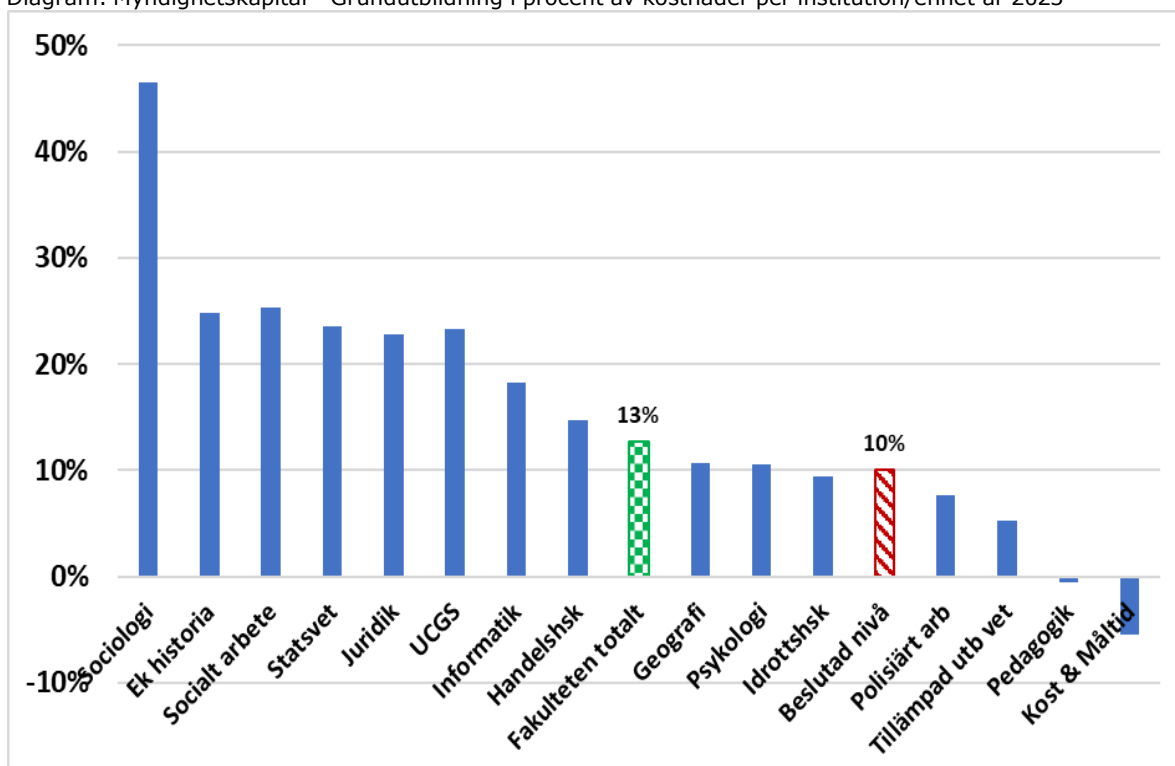
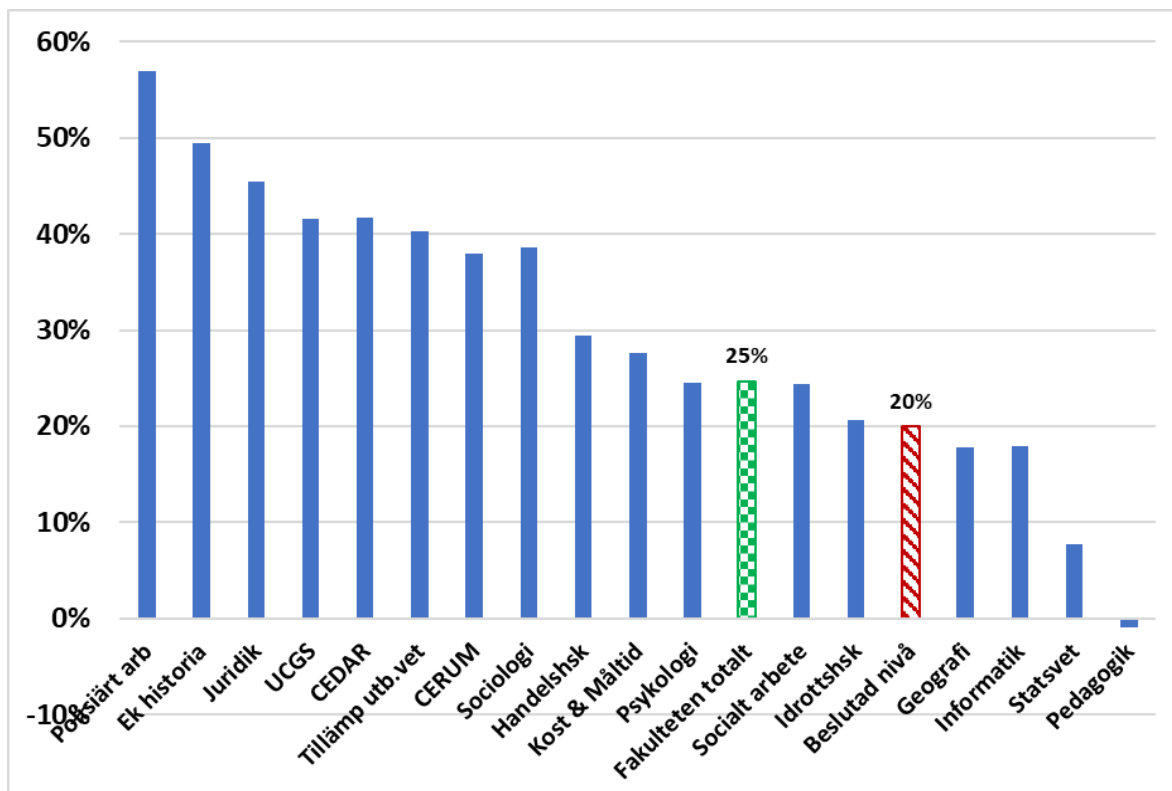

Diagram: Balanserat kapital – Forskning och utbildning på avancerad nivå i procent av kostnader per inst./enhet år 2023

Finansiering per institution och enhet

Den samhällsvetenskapliga fakulteten finansieras till stor del av statliga anslag (65%). Där grundutbildningen står för 58%, en stor variation finns dock bland fakultetens institutioner och enheter (se diagram nedan).

Diagram: Andel extern-, respektive anslagsfinansiering per institution/enhet år 2023

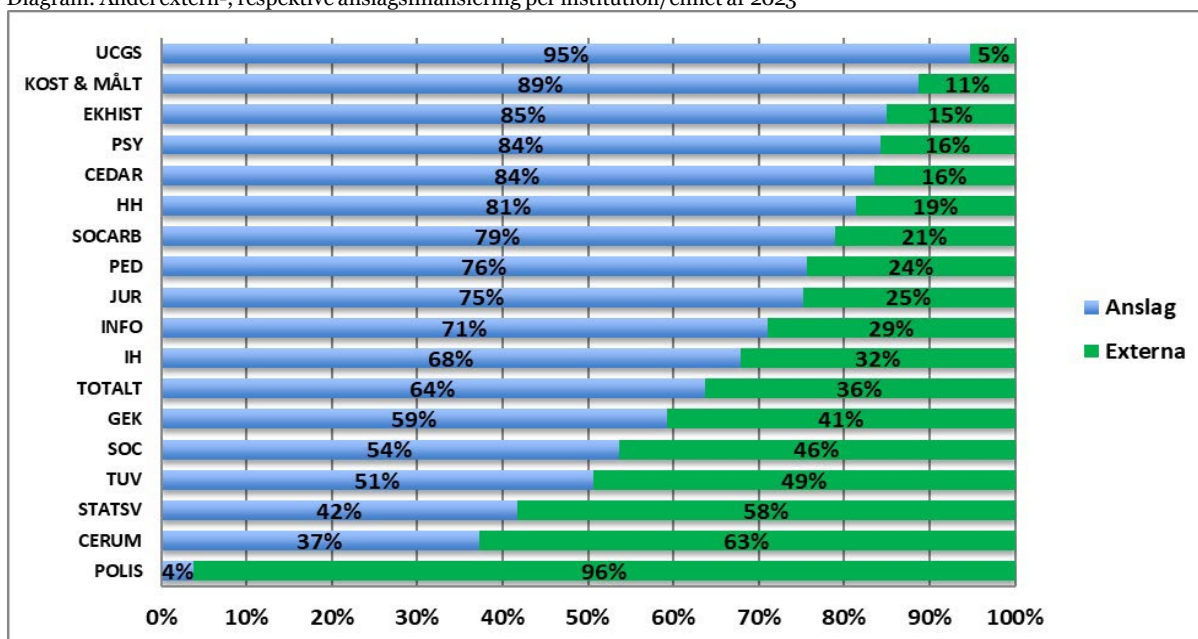
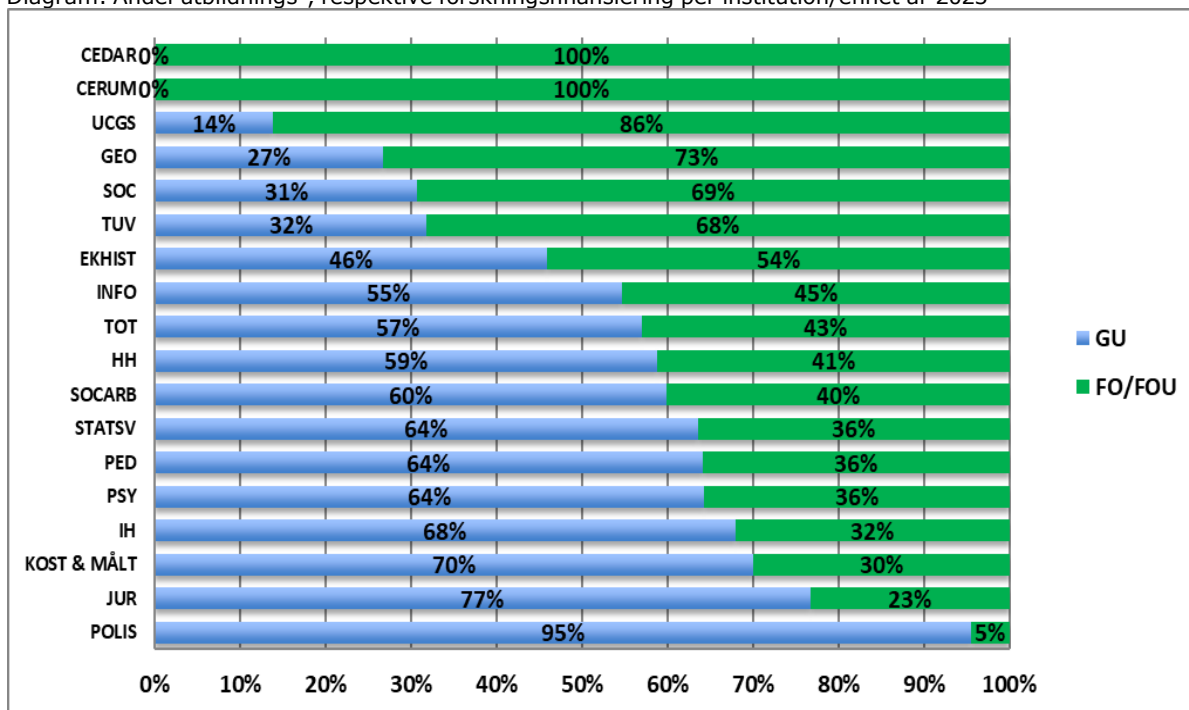

Diagram: Andel utbildnings-, respektive forskningsfinansiering per institution/enhet år 2023

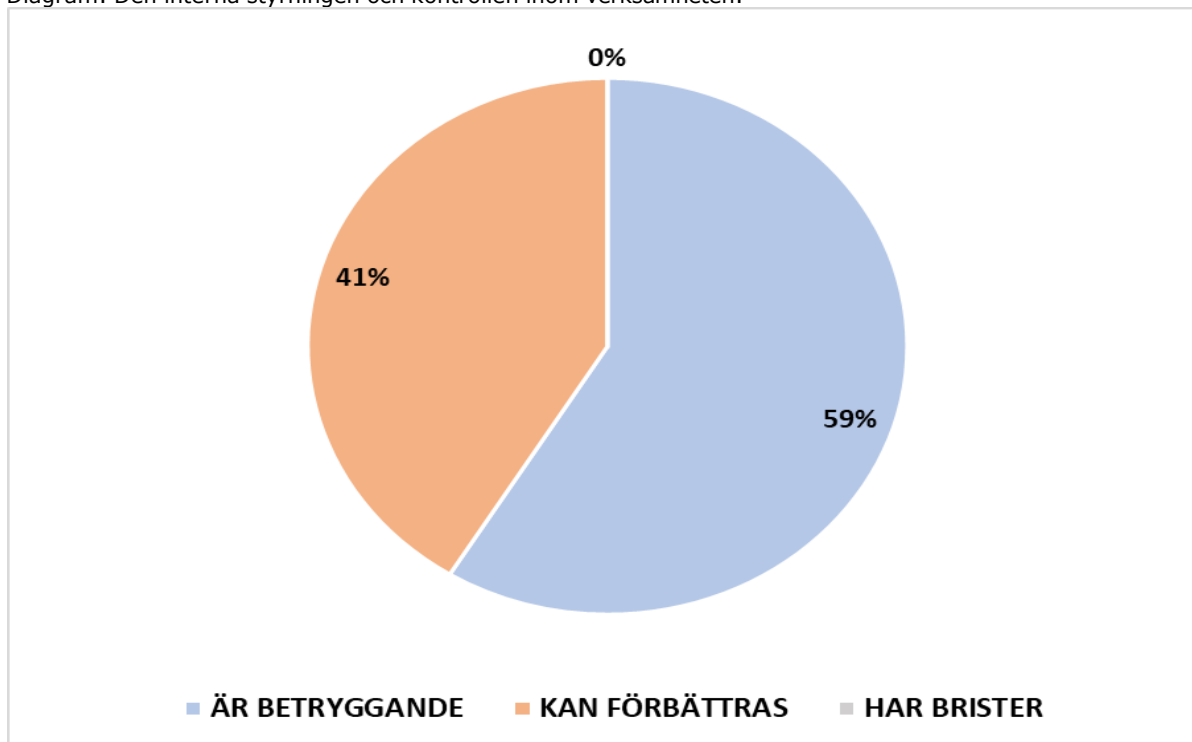

9. Riskanalys

Statliga myndigheter ska ha en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt och för att säkerställa detta ingår det i arbetet att göra en riskanalys av fakultetens verksamhet. Institutionerna och enheterna har tagit fram egna risker i för intern styrning och kontroll.

Riskanalys:

Diagram: Den interna styrningen och kontrollen inom verksamheten:

Institutionerna och enheterna har inkommit med sina checklistor gällande intern styrning och kontroll till fakulteten. De har påvisat flera problemställningar och risker. I riskanalysen har fakulteten sedan valt de risker som flest har påtalat i checklistan och sedan sammanställt dessa i fakultetens riskanalys samt en risk som fakulteten tagit fram. Där har vi värderat riskernas betydelse utifrån vilken konsekvens det får för verksamheten och om risken uppstår utifrån hur stor sannolikhet det är att den inträffar. Fakulteten prioriterar nedanstående risker att arbeta med under år 2024.

Prioriterade risker:

- **Tillämpning av tillitsbaserad styrning:** Ökad detaljstyrning och återrapportering. Bristande dialog inom och mellan organisatoriska nivåer.
- **Informationssäkerhet, GDPR, datalagring etc:** Komplexa regelverk, oklarheter gällande hantering, tekniska svårigheter, enskild part ska ha ansvar, information i flera led etc.
- **Kompetensförsörjning:** Inom olika yrkeskategorier – orsakerna olika
- **Hat och hot:** För utmanande samhällsfrågor inom undervisning och forskning såsom genus, kosthållning, jämställdhet, migration etc märks en ökad grad av hat och hot.

Tillämpning av tillitsbaserad styrning:

Sannolikhet/Konsekvens: Hög/Hög

Riskutveckling: Riskerar att leda till ökade svårigheter att rekrytera till ledningsuppdrag och till en organisation som kännetecknas av försiktighet och rädsla att göra fel. När kollegial förankring, genomarbetade överväganden och transparent beslutsfattande får ge vika för regelexercis inom stelbenta system finns en uppenbar risk att det leder till bristande tillit, till såväl ledarskap som organisation.

Riskhantering/Förebyggande åtgärder:

Breddat ledarskap och kollegiala beredningsprocesser.

Uppföljning av förebyggande åtgärder föregående år:

Ny risk, fanns inte med föregående år.

Informationssäkerhet, GDPR, datalagring etc:

Sannolikhet/Konsekvens: Medel till hög/Medel till hög

Riskutveckling: Oförändrad risk. Svårt att säkerställa att hantering av data, GDPR etc sker korrekt.

Kan missa viktig information. AI användningen kommer att öka.

Riskhantering/Förebyggande åtgärder:

Information från UMUs informationssäkerhetspolicy. Säkerställa att backup-system och kommunikationsplan finns. Gemensamma utskickslistor där även utskicken går till kollegor med insyn i aktuella frågor. Upparbetade rutiner för arkivering, diarieföring och gallring. Kollegialt utbyte om rutiner inom institutioner och enheter, mellan fakulteter och mellan fakultet och institutioner och enheter. Genom att informera/utbilda berörda parter om hur regler, lagring av data etc fungerar. Vi använder kryptering.

Uppföljning av förebyggande åtgärder föregående år:

UMU har upprättat en mall för plan av datahantering. Information som UMU centralt har arbetat fram förmedlas till berörda. Fakulteten har en intern kommunikationsplan. Fortsatt arbete från UMU centralt. Vi förmedlar information vidare som kommer från UMU centralt.

Kompetensförsörjning:

Sannolikhet/Konsekvens: Medel till Hög/Hög

Riskutveckling: Svårigheter att anställa medför öka myndighetskapital. Brist på personal ökar arbetsbördan vilket kan medföra att personal söker sig bort. T/A-personal, graden av hemarbete blir en faktor vid nyanställningar. Personal väljer att sluta på grund av begränsningarna.

Riskhantering/Förebyggande åtgärder:

Arbeta mer strukturerat och strategiskt med kompetensförsörjningsplaner som ligger till grund för rekryteringarna. Utveckla kompetens hos nuvarande personal, genom exempelvis satsningar på forskarutbildning för adjunkter. Konkurrenskraftiga löner och befattningar. Ansöka om mer forskningsmedel och göra strategiska satsningar för att hantera och förebygga risken att personer lämnar myndigheten. T/A-personal, översyn av behov och organisationsmodell.

Uppföljning av förebyggande åtgärder föregående år:

Har jobbat med att utveckla rekryteringsprocessen på fakultets- och institutions- och enhetsnivå. Det tas årligen upp i dialoger med institutioner och enheter. T/A-personal, ny del i risken.

Hat och hot:

Sannolikhet/Konsekvens: Hög/Hög

Riskutveckling: Kan påverka personal både psykiskt och fysiskt. Kan innebära arbetsmiljöproblem. Ökat tryck från studenter, de är mer fakta resistent än tidigare.

Riskhantering/Förebyggande åtgärder:

Upprätta en handlingsplan om det inte finns någon eller revidera kontinuerligt handlingsplanen om det finns en. Aktiviteter görs centralt på UMU kring kunskapsutbildning om ämnet. Ta kontakt med fakultet och UMUs jurister vid behov

Uppföljning av förebyggande åtgärder föregående år:

Tas årligen upp i dialog med institutioner och enheter som har drabbats av hat och hot. Fakulteten har stöttat vid händelser som framkommit.

10. Övrigt

10.1 Lokaler

Totalt uppgick lokalytan för fakultetens institutioner/enheter år 2023 till 26 209 m² (vägd area). De totala lokalkostnaderna (inklusive bokade undervisningslokaler) år 2023 uppgick till 138 mnkr, vilket är en ökning med 4,1 mnkr (+ 3,1 procent) i jämförelse med år 2022. Andelen lokalkostnader i förhållande till fakultetens totala kostnader uppgick till 11,2 procent (jmf 11,2 procent år 2022). Kostnaderna för lärarbokade lokaler ökade med 2,5 mnkr (+ 14,6 procent) i jämförelse med år 2022.

Anm. År 2021 debiterades inte lärarbokade lokaler fullt ut p.g.a. pandemin.

Diagram: Fakultetens totala lokalkostnader (skala 0 – 160 mnkr) samt varav lärarbokade lokaler (skala 0-25 mnkr) för perioden 2019 – 2023

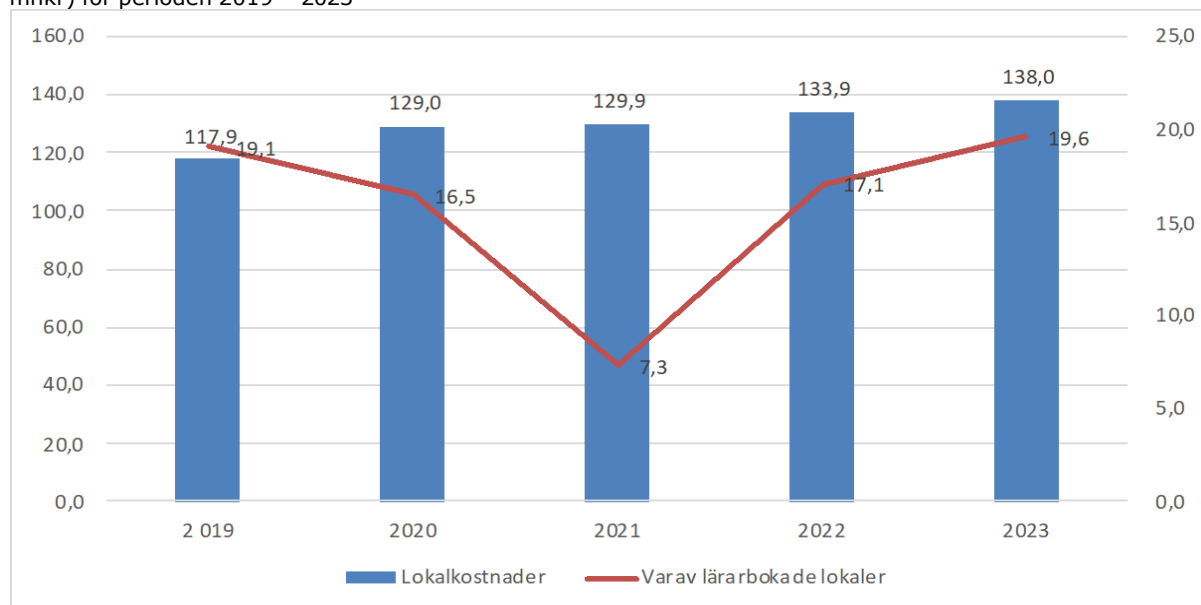
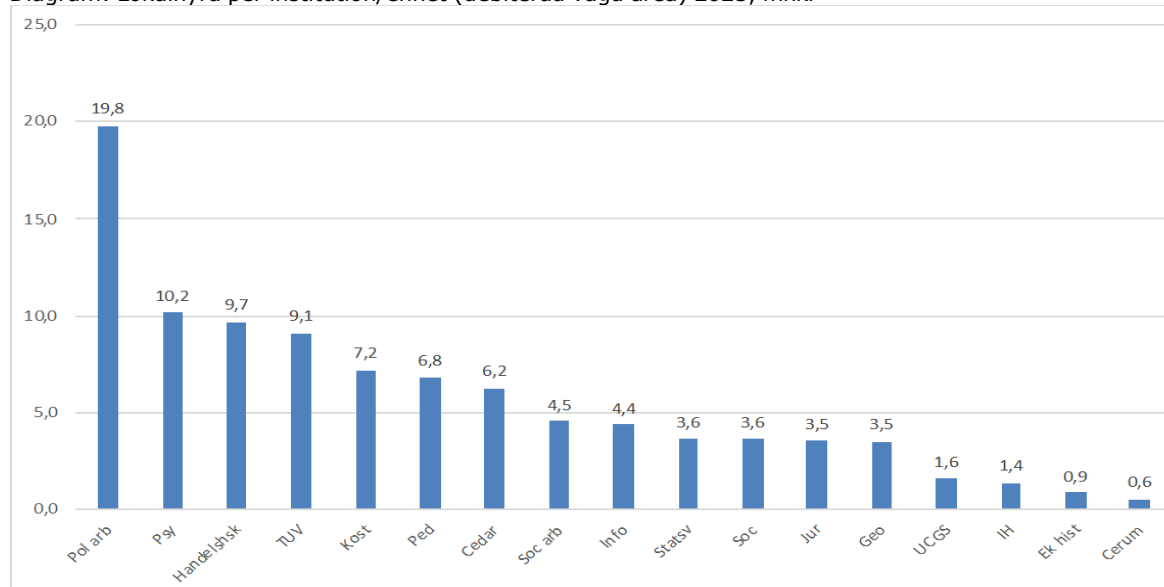

Diagram: Lokalhyra per institution/enhet (debiterad vägd area) 2023, mnkr

10.2 Kommunikationsarbetet

Nyhetsbrev

Under året har ett månatligt nyhetsbrev gått ut till alla anställda vid fakulteten. Nyhetsbrevet har delat intervjuer och information om kollegor vid fakulteten, information om forskarutbildning, tips om fakultetsgemensamma arrangemang m.m. Under hösten 2023 skickades inget nyhetsbrev ut på grund av resursbrist. Denna utmaning åtgärdades under december månad genom att säkerställa tillräckliga resurser för framtida verksamhet.

Pressarbete, Samhällsvetenskaplig fakultet 2023

- Pressmeddelanden svenska: 19

Vetenskapsluncher

Tillsammans med övriga fakulteter anordnade samhällsvetenskapliga fakulteten fyra vetenskapsluncher under året. Föreläsningarna äger rum på Curiosum, Konstnärligt campus. Samtliga föreläsningar har varit populära, och hundratals personer har följt dem på plats eller via webbinspelning.

Vårens föreläsningar/föreläsare:

- 2023-03-02
Elprisets utveckling och hushållens roll på elmarknaden
Mattias Vesterberg, nationalekonomi
- 2023-04-06
Ägg- och spermiedonation - är det viktigt att känna till sitt genetiska ursprung?
Claudia Lampic, psykologi

Höstens föreläsningar/föreläsare:

- 2023-10-26
Brottsoffer i krig – kan de få upprättelse?
Fanny Holm, juridik
- 2023-11-23
Stora investeringar i små kommuner - så påverkas norra Sverige av samhällsförvandlingen
Rikard Eriksson, geografi

Kommunikationsnätverk

Under året har nätverksträffar anordnats för anställda vid fakulteten som arbetar med kommunikationsfrågor. Syftet har varit att dela erfarenheter, skicka frågor uppåt i organisationen och få information om aktuella kommunikationsfrågor. Nätverket har träffats ca en gång per månad och kommunicerar däremellan via egen teamsyta. Under hösten 2023 var ingen nätverksaktivitet möjlig på grund av resursbrist. Detta åtgärdades under december månad genom att säkerställa tillräckliga resurser för framtida verksamhet.

Porträtt/reportage

Under året har ett antal porträtt och reportage producerats för webb och sociala medier. Syftet är att visa upp fakultetens verksamhet.

Följande är ett urval av porträtt/reportage publicerades på Samhällsvetenskapliga fakultetens webb:
2023-01 Ny forskning för en hållbar grön omställning i norra Sverige (nyhet)

- 2023-02 Pedagogiska pristagare jobbar för ökad kvalitet i utbildning (nyhet)
- 2023-03 Guide ska förebygga psykisk ohälsa hos unga chefer (nyhet)
- 2023-04 Svenska spädbarn påverkas lite av föräldrars arbetslöshet (nyhet)
- 2023-06 Utbredd sekularitet bland svenskar med muslimsk familjebakgrund (nyhet)
- 2023-08 Poliser värderar både generella och yrkespraktiska kompetenser högt (nyhet)

2023-10 Testbaserat lärande är effektivt för alla elever – men få använder strategin frivilligt (myhet)
 2023-11 DNA-tester som migrationskontroll gör genetik till politik (nyhet)
 2023-12 Små lokala effekter av stora investeringar i mindre kommuner (nyhet)

2023-03”Jag har fått upp ögonen för möjligheten att jobba utomlands i framtiden” (reportage)
 2023-05 Från doktorand till handledare: Han utforskar elmarknadens utmaningar (reportage)
 2023-05 När ekonomin är kärv får ekologisk mat stå tillbaka (reportage)
 2023-05 Så klarar du av ett långlopp – rent mentalt (reportage)
 2023-06 Så går du in i semestern inte in i väggen (reportage)
 2023-09 Ger beslutsfattare möjlighet att ta väl underbyggda beslut (reportage)

10.2 Externa remisser

Under 2023 har den Samhällsvetenskapliga fakulteten varit remissinstans för följande externa remisser.

Betänkande: Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel [Yttrande: Juridiska institutionen]	Betänkande: SOU 2022:51 ”En ny statistik över hushållens tillgångar och skulder [Yttrande: Handelshögskolan]
Promemoria: Ds 2023:7 Tilläggsprotokoll 16 till Europakonventionen [Yttrande: Juridiska institutionen]	Promemoria: Remiss: En registerlag för Inspektionen för socialförsäkringen, [Yttrande: Juridiska institutionen]
Betänkande: SOU 2023:12 Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende [Yttrande: Juridiska institutionen, Statsvetenskapliga institutionen]	Betänkande: Värdet av vinden. Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften [Yttrande: Statsvetenskapliga institutionen]
Remiss: MSB:s förslag till riksintresseanspråk för totalförsvarets civila del [Yttrande: Inga synpunkter]	Betänkande: Nya regler om hållbarhetsredovisning [Yttrande: Inga synpunkter]
Promemoria: Ds 2023:16 Avtal med Finland om polissamarbete i gränsområdet [Yttrande: Statsvetenskapliga institutionen, Juridiska institutionen]	Betänkande: Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning SOU 2023:38 [Yttrande: Juridiska institutionen]
Betänkande: Ett förbättrat resegarantisystem (SOU 2023:33) [Yttrande: Inga synpunkter]	Betänkande: Genomförande av minimilönedirektivet (SOU 2023:36) [Yttrande: Inga synpunkter]
Rapport: Kortare ledtider för elnätsutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer [Yttrande: Inga synpunkter]	Remiss: Förslag om alternativ tvistlösning för konsumenter [Yttrande: Inga synpunkter]

UMEÅ UNIVERSITET

Samhällsvetenskapliga fakulteten 901 87 Umeå 090 786 50 00 www.umu.se